

پیام مدیر عامل

۴ طرح بزرگ سرمایه‌گذاری در صنعت نفت توسط شرکت گسترش انرژی پاسارگاد

سرمقاله

۶ طی کردن راه پریپیچ و خم تولید مبتنی بر دانش بنیان و اشتغال‌زا

۸ روند تحولات جهادی در ۶ ماه اخیر

۱۰ آنچه در گسترش انرژی پاسارگاد می‌گذرد

دیدگاه

جواد اوجی، وزیر نفت:

۱۶ ضرورت تأمین سرمایه از منابع داخلی

حسین حسین‌زاده، عضو کمیسیون انرژی مجلس:

۱۶ سرمایه‌گذاری بانک‌ها در صنعت نفت باعث رونق و بویایی این صنعت می‌شود

سید موسی موسوی، عضو کمیسیون انرژی مجلس:

۱۷ استفاده از ظرفیت بانک‌ها در طرح‌های نفت و گاز برای صنعت و بانک منافع بسیاری دارد

جعفر قادری، عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس:

۱۷ همکاری نظام بانکی با صنعت نفت، همکاری برد برد است

یادداشت

هاشم اورعی، استاد دانشگاه صنعتی شریف

۱۸ جای خالی شبکه بانکی در توسعه پایدار بخش انرژی کشور

اینفوگرافیک

۲۰ طرح توسعه میدان نفتی سپهر و جفیر از ابتدا تا کنون

گفت‌وگو

معاون بالادستی شرکت گسترش انرژی پاسارگاد:

۲۲ ادغام سه شرکت بالادستی، سکوی صعود به بازار سرمایه

معاون برق و بیوتیلیتی شرکت گسترش انرژی پاسارگاد:

۲۴ درس آموخته‌های گسترش انرژی پاسارگاد، گواهی بر اجرای مگا پروژه‌ها

معاون پایین دستی شرکت گسترش انرژی پاسارگاد:

۲۸ اجرای مهم‌ترین طرح‌های بخش پایین دستی، تسریع گر توسعه صنعت نفت

مدیرعامل شرکت پارس بهین پالایش نفت قشم:

۳۱ راه‌اندازی پالایشگاه نفت فوق سنگین قشم به دست توانمند متخصصان داخلی

یادداشت

حمیدرضا شکوهی، روزنامه نگار

۳۴ ظرفیت هلدینگ‌های انرژی برای توسعه صنعت نفت و گاز

حوری قاسمی، روزنامه نگار

۳۵ کنترل نقدینگی و تورم با تزریق منابع بانکی به صنعت

حمید حقیقی، روزنامه نگار

۳۷ همسو با پسا کرونا؛ منطبق شدن با تحول بازار انرژی

فرزین سوادکوهی، روزنامه نگار

۳۸ تثبیت امنیت و اقتدار تکنولوژیک بخش انرژی در گرو مشارکت شرکت‌های مادر تخصصی

روح‌الله صالحی، روزنامه نگار

۳۹ استراتژی انکوباتور با سرمایه‌گذاری پایدار

مقاله

۴۰ راهکاری نوین در پیش‌بینی رفتار مخازن شکافدار

۴۱ توسعه مسولیت اجتماعی رویکرد نوین بنگاه‌های اقتصادی

گزارش

۴۱ ایفای مسولیت اجتماعی / از ساخت ۳۳ مدرسه در کشور تا آبرسانی به مناطق محروم

شرکت گسترش
انرژی پاسارگاد
PASARGAD ENERGY
DEVELOPMENT CO.

انرژی پاسارگاد

نشریه داخلی گروه گسترش انرژی پاسارگاد
شماره چهارم | ویژه بیست‌وششمین
نمایشگاه بین‌المللی صنعت نفت
بهار ۱۴۰۱ | ۴۴ صفحه

مدیرمسئول:

راحله صفیری

سردبیر:

حمید حقیقی

گرافیک و صفحه‌آرایی:

امیر شریف

زیر نظر شورای تحریریه

تمام حقوق چاپ و نشر محفوظ و متعلق
به گروه گسترش انرژی پاسارگاد است

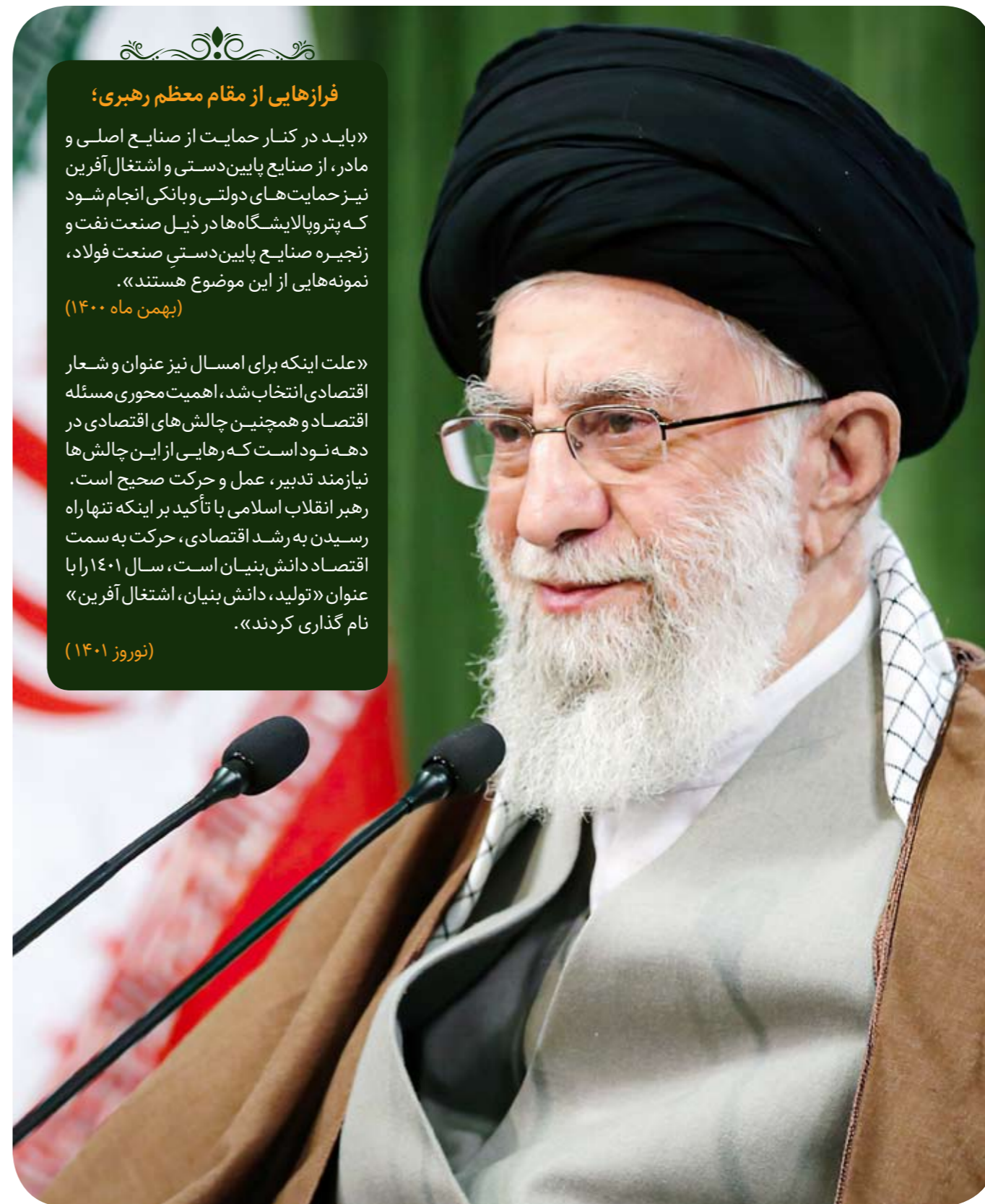

آیت الله سید ابراهیم رئیسی، رئیس دولت سیزدهم، ۱۷ بهمن ماه سال ۱۴۰۰ در آئین آغاز عملیات اجرایی ۴۸ پروژه بزرگ صنعتی کشور:

رشد اقتصادی به عنوان یک ضرورت، نیازمند گروه و جریان پیشتازی است که با شجاعت و همت عالی بتواند آن را در کشور محقق سازد

کمک‌ها و مساعدت‌هایی در زمینه اقتصادی به مردم داشته باشد اما بی‌تردید اقتصاد کشور را نمی‌توان بر مبنای این‌گونه کمک‌های موقتی بنا کرد بلکه اقتصاد کشور نیازمند اقدامات بزرگ و ماندگار در عرصه کار و تولید است که در مبنای دینی نیز بر آن تاکید شده است. وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های اداری لازم است فعالیت اقتصادی را برای فعالان این عرصه تسهیل و مجوزهای لازم را به سرعت صادر کنند.

بی‌تردید نگاه به درون ایجاب می‌کند که باید به دست‌ان با کفایت کارآفرینان و فعالان اقتصادی که امتحان موفقیت‌آمیزی پس داده‌اند، اعتماد داشته باشیم. بدون تردید اگر شرکت‌های بزرگ، بانک‌ها، بخش خصوصی، و کارآفرینان فعال شوند می‌توان سرمایه‌گذاری‌های قابل توجهی در بخش‌های مختلف انجام داد و مشکل تولید و اشتغال در کشور را برطرف کرد. ممکن است دولت

فرازهایی از مقام معظم رهبری؛

«باید در کنار حمایت از صنایع اصلی و مادر، از صنایع پایین‌دستی و اشتغال‌آفرین نیز حمایت‌های دولتی و بانکی انجام شود که پتروپالایشگاه‌ها در ذیل صنعت نفت و زنجیره صنایع پایین‌دستی صنعت فولاد، نمونه‌هایی از این موضوع هستند».

(بهمن ماه ۱۴۰۰)

«علت اینکه برای امسال نیز عنوان و شعار اقتصادی انتخاب شد، اهمیت محوری مسئله اقتصاد و همچنین چالش‌های اقتصادی در دهه نود است که رهایی از این چالش‌ها نیازمند تدبیر، عمل و حرکت صحیح است. رهبر انقلاب اسلامی با تأکید بر اینکه تنه‌راه رسیدن به رشد اقتصادی، حرکت به سمت اقتصاد دانش‌بنیان است، سال ۱۴۰۱ را با عنوان «تولید، دانش‌بنیان، اشتغال‌آفرین» نام‌گذاری کردند».

(نوروز ۱۴۰۱)

پیام مدیرعامل

علیرضا صادق آبادی

مدیرعامل شرکت گسترش انرژی پاسارگاد

طرح بزرگ سرمایه گذاری در صنعت نفت توسط شرکت گسترش انرژی پاسارگاد با مشارکت ۴ بانک کشور

شرکت گسترش انرژی پاسارگاد» تاکنون، ۳ میلیارد و ۵۱۶ میلیون دلار در پروژه‌های مختلف «بالادستی صنعت نفت و گاز»، «پایین دستی صنعت نفت و گاز» و «صنعت برق و یوتیلیتی» سرمایه گذاری کرده و آنها را اجرا و به اتمام رسانده است. همچنین ۴ میلیارد و ۵۷۰ میلیون دلار دیگر هم پروژه فعال سرمایه گذاری در همین زمینه‌ها دارد

وطن عزیزمان، «ایران»، باید جای بهتری برای زندگی فرزندانمان باشد. برای تحقق این «آرمان»، راهی جز «توسعه» نداریم. توسعه، «امید» می‌خواهد. و نمی‌توانیم در این مسیر گام برداریم جز اینکه «معقول» باشیم، «دوراندیشی» کنیم و با توکل به خدا از «تلاش مستمر» دست برداریم.

«شرکت گسترش انرژی پاسارگاد»، از زمان تأسیس در سال ۱۳۷۸ برای تحقق آرمان توسعه ایران عزیز، با حرکتی معقول و دوراندیشانه، از هیچ تلاشی فروگذار نکرده است. جوانان نخبه، کارشناسان و مدیران با تجربه‌مان، شرکتی را ساخته‌اند که حالا بیش از ۳.۵ میلیارد دلار دارایی دارد. همین جاز همه آنها سپاسگزارم.

«شرکت گسترش انرژی پاسارگاد» تاکنون، ۳ میلیارد و ۵۱۶ میلیون دلار در پروژه‌های مختلف «بالادستی صنعت نفت و گاز»، «پایین دستی صنعت نفت و گاز» و «صنعت برق و یوتیلیتی» سرمایه گذاری کرده و آنها را اجرا و به اتمام رسانده است. همچنین ۴ میلیارد و ۵۷۰ میلیون دلار دیگر هم پروژه فعال سرمایه گذاری در همین زمینه‌ها دارد.

طرح بزرگ سرمایه گذاری ۱۲ میلیارد دلاری در صنعت نفت

آرمان توسعه خواهی ایران عزیز، باعث شد تا امسال را با زمی جدید آغاز کنیم: «طرح بزرگ سرمایه گذاری ۱۲ میلیارد دلاری». این طرح را این شرکت با همکاری چهار بانک پاسارگاد، ملت، تجارت و اقتصاد نوین برای توسعه میدان نفتی آزادگان و ساخت یک پالایشگاه ۳۰۰ هزار بشکه‌ای در روز تدوین کرده‌ایم. مصوبه تأمین مالی این طرح‌ها امضا شده است و منتظر تصمیم وزارت نفت برای انعقاد قرارداد این پروژه‌ها هستیم؛ تا فوراً کار را آغاز کنیم.

در همین شرایط تحریم، بانک‌های کشور آماده شده‌اند تا یکی از بزرگترین سرمایه گذاری‌های صنعت نفت را برای توسعه یکی از بزرگترین میادین نفتی و ساخت پالایشگاهی بزرگ، به انجام رسانند. این حرکتی تاریخی است که با حمایت دولت محترم و وزارت نفت می‌تواند ظرفیت‌های مهمی از اشتغال، توسعه و تولید ثروت بیافریند. این همه به تقویت امید برای انجام کارهای بزرگ حتی در شرایط سخت، منجر خواهد شد.

«شرکت گسترش انرژی پاسارگاد» بعنوان یکی از شرکت‌های E&P تأیید صلاحیت شده، پس از آغاز اجرای پروژه توسعه میدان نفتی «سپهر و جفیر» آماده است تا با توسعه میدان نفتی آزادگان، تولید

نفت کشور را روزانه حدود ۲۰۰ هزار بشکه ارتقاء دهد. ضمن اینکه ساخت پالایشگاه ۳۰۰ هزار بشکه‌ای می‌تواند بر قدرت راهبردی کشور برای حضور موثرتر در بازار فرآورده‌های دنیا بیافزاید.

انجام پروژه‌های بزرگ با پشتوانه‌ای مالی «بانک پاسارگاد»

تحریم‌ها، بی‌شک شرایط اقتصادی کشور را دشوار کرده است. این سختی در انجام پروژه‌های بزرگ، چه در بخش تأمین منابع، چه برای تأمین تجهیزات، چند برابر است. با این همه اما، باید با تکیه بر «تدبیر» و «وطن دوستی»، پروژه‌ها را پیش برد. در چنین شرایطی، پشتوانه مالی و مدیریتی «بانک پاسارگاد» تکیه‌گاه محکمی است برای انجام کارهای بزرگ. که اگر نبود، «شرکت گسترش انرژی پاسارگاد»، سرفراز از به ثمر نشاندن پروژه‌های ملی در حوزه‌های نفت و نیرو نبود. این تلاش‌ها باعث شد تا رئیس جمهور محترم، اواخر سال گذشته «پالایشگاه نفت سنگین پاسارگاد» را افتتاح نماید.

استراتژی مشارکت با شرکت‌های درجه یک خارجی؛ پس از لغو تحریم

استراتژی درست وزارت نفت در شکل دهی، توسعه و حمایت از شرکت‌های E&P، جریان تازه‌ای برای توسعه میادین نفتی ایجاد کرده است. ادامه حمایت مدیران از این شرکت‌ها توسط وزارت نفت، نکته کلیدی برای تحقق برنامه‌های توسعه‌ای کشور در صنعت نفت و به طور خاص پس از رفع تحریم‌ها خواهد بود. در همین زمان تحریم‌ها نیز شرکت «گسترش انرژی پاسارگاد»، بعنوان یکی از شرکت‌های تأیید صلاحیت شده E&P، پروژه مهمی نظیر توسعه میدان نفتی «سپهر و جفیر» را عهده دار شده است. برای بعد از تحریم‌ها

هم، استراتژی شرکت، مشارکت مؤثر با شرکت‌های بزرگ نفتی بین‌المللی برای توسعه میادین نفتی و گازی کشور است. برنامه‌هایی را تدارک دیده‌ایم که به محض لغو تحریم‌ها، بتوانیم با شرکت‌های خارجی درجه اول و صاحب تکنولوژی و سرمایه، نقش بیشتری در پروژه‌های توسعه‌ای صنعت نفت کشور ایفا کنیم.

انجام پروژه‌های بزرگ؛ حاصل سخت کوشی همکاران است

امضای قرارداد اولین پروژه نفتی به روش IPC و آغاز توسعه میدان نفتی «سپهر و جفیر» (۲ میلیارد و ۷۰۰ میلیون دلار)، اجرای پروژه «خط لوله ششم سراسری گاز» (۲ میلیارد و ۲۸۰ میلیون دلار)، ساخت و بهره برداری «پالایشگاه نفت سنگین پاسارگاد» با ظرفیت ۳۵ هزار بشکه‌ای نفت خام در روز (۲۱۲ میلیون دلار) به همراه «اسکله نفتی پاسارگاد» (۸۰ میلیون دلار) آن هم در شرایط تحریم، آغاز عملیات ساخت «پالایشگاه میعانات گازی ۶۰ هزار بشکه‌ای پاسارگاد» (۴۶۰ میلیون دلار)، «مجتمع پلی اولفین پاسارگاد» (۵۰۰ میلیون دلار)، «مجتمع پلی اولفین پاسارگاد در منطقه پارسیان» (۵۰۰ میلیون دلار) و «مجتمع پتروشیمی فجر کرمان» (۲۹۴ میلیون دلار)، از جمله پروژه‌های انجام شده و در حال انجام «شرکت گسترش انرژی پاسارگاد» است.

تأمین حدود ۱۰ درصد از برق کل کشور جز فعالیت‌های مهم شرکت در حوزه برق و یوتیلیتی است. شاید همین یک جمله برای بیان تأثیر کارهای انجام شده در شرکت، به منظور بستر سازی توسعه در ایران عزیزمان، کافی باشد.

ساخت و بهره برداری از نیروگاه سیکل ترکیبی ارومیه (۵۰۰ میلیون دلار)، نیروگاه تولید همزمان آب و برق پاسارگاد (۱۳۵ میلیون

دلار)، نیروگاه سیکل ترکیبی شریعتی مشهد (۶۰ میلیون دلار) و نیروگاه سیکل ترکیبی خوی (۷۰ میلیون دلار) از جمله پروژه‌های انجام شده در بخش «برق و یوتیلیتی» شرکت است. این زنجیره با توسعه ۱۵۰ مگاواتی (۱۱۶ میلیون دلار) نیروگاه سیکل ترکیبی شریعتی مشهد تکمیل خواهد شد. و این همه حاصل نشده است جز با سخت کوشی کارگران زحمتکش، مهندسان و کارشناسان دلسوز، مدیران فهیم و حمایت سهامداران دوراندیش. هم اینجا قدر دانایم از زحمات مدیران با تجربه قبلی شرکت، به ویژه مهندس میرمعزی، که نقش مهمی در شکل گیری و راهبری شرکت داشته‌اند ابراز می‌کنم.

به انجام پروژه‌های «محیط زیستی» و «مسئولیت‌های اجتماعی» متعهدیم

توجه به «محیط زیست» و همچنین «مسئولیت‌های اجتماعی» در انجام پروژه‌های شرکت گسترش انرژی پاسارگاد» همواره از اولویت‌های شرکت بوده است. امسال اما با نگاهی جدی، بنا داریم سرمایه گذاری در پروژه‌های انرژی‌های تجدید پذیر را توسعه دهیم. به همین منظور و در گام اول، پروژه نیروگاه خورشیدی ۱۰ مگاواتی «پاسارگاد» با ۶ میلیون دلار سرمایه گذاری، فعال شده است. گام‌های بعدی برای ساخت نیروگاه‌های خورشیدی به سرعت برداشته خواهد شد. ما به پیشرفت و آبادانی مناطقی که پروژه‌های شرکت در آنجا فعال است، در حد مقدور اتمان متعهدیم. توانمندسازی مردم و به ویژه جوانان از اولویت‌های این بخش است. به همین منظور ساخت مدرسه‌های مجهز را در قشم آغاز کرده‌ایم.

جذب و استخدام جوانان نخبه برای هدفی به نام «توسعه ایران»

نیروی جوانی، معجزه می‌کند. یکی از اهداف انجام پروژه‌های توسعه‌ای در شرکت، ایجاد اشتغال برای جوانان تحصیل کرده و مستعد است. فراخوان بزرگ دریافت رزومه از جوانان برای کار در پروژه‌ها از بیست و ششمین نمایشگاه بین‌المللی نفت، گاز و پتروشیمی تهران آغاز می‌شود. مهندسان و جوانان نخبه می‌توانند رزومه‌های خود را از طریق وب سایت شرکت ارسال کنند تا پس از طی دوره‌ها و احراز صلاحیت‌های لازم استخدام شوند.

فرزندان مادر ایران توسعه یافته، زندگی بهتری خواهند داشت. و بایسته است همه ما دست به دست هم دهیم و ایران را بسازیم. با همه محدودیت‌ها. با سلاقی مختلف. حتی در شرایط سخت. «ایرانی بودن» این وظیفه را بر دشمنان گذاشته است.

استراتژی درست وزارت نفت در شکل دهی، توسعه میادین نفتی و گازی کشور است. برنامه‌هایی را تدارک دیده‌ایم که به محض لغو تحریم‌ها، بتوانیم با شرکت‌های خارجی درجه اول و صاحب تکنولوژی و سرمایه، نقش بیشتری در پروژه‌های توسعه‌ای صنعت نفت کشور ایفا کنیم.

طی کردن راه پریچ و خم تولید مبتنی بر دانش بنیان و اشتغال‌زا

در سالهای اخیر سهم عمده ای از توسعه در هر کشوری (به صورت قانون نوشته یا حتی نانوشته) بر عهده بخش خصوصی گذارده شده که منافع مشترکی در دستیابی به نتایج توسعه را نیز خواهند داشت.

این در حالی است که به منظور توسعه هر چه سریعتر یک کشور ابتدا با یستی به توسعه همان بخش خصوصی آنهم از طریق همکاری استراتژیک دو یا چند جانبه، توجه ویژه کرد. به حداکثر رساندن فرصت ها، کاهش بار هزینه مبادله، شناسایی بازارهای متنوع، تاکید بر بازارهای داخلی، ارتقای فعالیت ها، رشد دانش و فناوری و ... مواردی است که ضرورت توسعه بخش خصوصی را پیش از توسعه کلی یک کشور عیان می سازد؛ در واقع رشد بخش خصوصی عاملی در کاهش فقر و به عنوان ابزاری برای فراهم کردن فرصت های اقتصادی بیشتر و متفاوت در هر جامعه ای مطرح شده است.

در کشور نفتخیزی همانند ایران رشد بخش خصوصی با حضور فعال شرکتهای نفت و گاز در این حوزه گره خورده است. این روند در سالهای اخیر به شکل گیری هلدینگ ها و کنسرسیوم هایی از شرکتهای متخصص منتج شده و هم اکنون در جغرافیای شرکت های خصوصی حوزه انرژی کشور، مجموعه های توانمندی شکل گرفته است.

هلدینگ گسترش انرژی پاسارگاد با انگیزه هایی بزرگ و مترقی، یکی از مجموعه هایی است که در سالهای اخیر در حوزه نفت و گاز متولد شده، راهی را طی کرده و آثاری را نیز برجای گذاشته است.

این هلدینگ با جذب افرادی نخبه و متخصص در حوزه های اکتشاف، تولید، پالایش، پتروشیمی، برق و بوتیلیتی (به دو گونه متعارف و تجدیدپذیر) در کشور فعالیت می کند.

سرمایه گذاری هدفمند و فعال با اتکا به توانمندی های پیشرفته داخلی از گسترش انرژی پاسارگاد مجموعه ای خلق کرده که می تواند برگ زرین دیگری به صحیفه پرافتخار صنعت انرژی کشور بیافزاید. بطور نمونه در دست گرفتن پروژه هایی مانند میدان نفتی سپهر و جفیر (که طرح آن از صفر تا صد، بعد از انقلاب شکوهمند اسلامی، برای نخستین بار در کشور توسعه یافته و خواهد یافت) سنگ محکی برای سنجش توانمندی های مهندسی داخلی شرکت گسترش انرژی پاسارگاد محسوب می شود.

همچنین دامنه فعالیت ها و تخصص های این مجموعه باعث شده عناوین «نخستین» را نیز به خود اختصاص بدهد. فعالیت در حوزه اکتشاف نفت خام فوق سنگین، واحدهای پالایشی و مجموعه های نیروگاهی برق از سوی این شرکت در استان هایی همچون خوزستان، هرمزگان، ایلام و همچنین

مناطق مانند قشم، گرگان، خوی، مشهد مقدس، چابهار، ارومیه، دامغان، خواف و سیرجان مدیریت می شود. هم اکنون پروژه های نیروگاه های قشم و ارومیه، نخستین افتتاح های بخش خصوصی حوزه برق هستند که طلایه دار آن شرکت گسترش انرژی پاسارگاد است.

شاهد مثالی دیگر برای اینکه این مجموعه را جزو پیشقدم ها و نخستین ها محسوب کنیم افتتاح نخستین پالایشگاه نفت خام فوق سنگین قشم در سال ۱۴۰۰ بوده است که توسط «شرکت پارس بهین پالایش نفت قشم» به اجرا رسید. افتتاح این پالایشگاه با حضور رئیس جمهور محترم و وزیر نفت، بخودی خود نشان از اهمیت بالای این واحد پالایشی کشور دارد. این افتتاح در عین حال همسو با شعار سال مقام معظم رهبری یعنی «تولید؛ دانش بنیان، اشتغال آفرین» نیز هست زیرا هم «تولید» را مد نظر قرار می دهد و هم با تکیه بر توانمندی های «دانش بنیان»، «فرصت شغلی» ایجاد می کند. پس همانگونه که پیداست گسترش انرژی پاسارگاد هدف گذاری امسال را بر فرمایش مقام معظم رهبری منطبق کرده است تا طرح هایی که به عهده دارد و همچنین پروژه هایی که قرار است بعد از این به اجرا برسند نیز در قالب همین منویات معنی شوند.

نکته قابل اشاره این است که پیگیری اهداف ترسیم شده از زمان مدیریت قبلی این مجموعه آغاز و با تغییر مدیریت، از سوی مدیر عامل جدید با سرعت بالاتری دنبال می شود.

این شرکت همچنین با سرمایه گذاری های فعال و نظارت حرفه ای بر طرح ها، پروژه ها را به گونه ای پیش برده و می برد که در خلال آن حمایت از توسعه پایدار در بخش انرژی، سمن ها و انجمن ها، ارزش آفرینی های فراوان را نیز رقم بزند. بدنه اصلی شرکت گسترش انرژی پاسارگاد نیز قاعده کار خود را به گونه ای طراحی کرده است که شرکت های زیر مجموعه اش وارد رقابتی سازنده شوند و ناگفته پیداست چنین سیاستی در نهایت به نفع مجموعه اصلی خواهد بود چون تمام شرکت های زیر مجموعه در این رقابت با تکیه بر ارزش ها، تعهد به شفافیت و بهبود عملیاتی مداوم، تلاش می کنند بالاترین نمرات را برای خود کسب کنند که در نتیجه کل مجموعه از این رشد و ارتقا منتفع می شود.

به لطف خدا، راه پریچ و خم پیشرفت و قطع وابستگی فنی، با تمام مشکلات و موانع در کشور در حال طی شدن است. هلدینگ گسترش انرژی پاسارگاد مصداقی از تجربه موفق و لذت بخش اعتماد و همکاری بخش خصوصی و دولت است. تلاش میکنیم در سال جدید شرکت گسترش انرژی پاسارگاد همگام با سیاست های دولت سیزدهم، اهداف توسعه ای کشور را لحظه به لحظه دنبال کند تا از این رهگذر رشد و توسعه اقتصادی کشور را شاهد باشیم.

راحله صغیری
رئیس روابط عمومی گسترش
هلدینگ انرژی پاسارگاد

روند تحولات جهادی در ۶ ماه اخیر

در چند سال اخیر، آنچه در سیستم مدیریتی جدید کشور بیش از هر چیزی مورد بحث است، حضور جوانان در مدیریت مجموعه‌هاست و این مبحث از زمانی بیشتر قوت گرفت که مقام معظم رهبری در بیانیه گام دوم انقلاب به حضور جوانان و به کارگیری آن‌ها در سمت‌های مدیریتی تاکید کردند. ذهن خلاق، انگیزه بی‌نهایت، توان فکری و جسمی، ریسک‌پذیری و از همه مهم‌تر شور و اشتیاق برای کار، فعالیت و پیشرفت، نقاط قوت جوانان است و همین‌ها دلیل کافی برای به کارگیری آن‌هاست. در شش ماه گذشته، حضور نیروهای جوان و جهادی در شرکت گسترش انرژی پاسارگاد، نتایج مثبتی را به دنبال داشته، هر چند از سال‌های گذشته پی‌ریزی شده بود، اما شتاب در به سرانجام رساندن آنها موضوعی قابل توجه است که در ادامه می‌خوانیم:

افتتاح پالایشگاه نفت فوق سنگین قشم

با توجه به مطالبه مقام معظم رهبری در خصوص جلوگیری از خام‌فروشی، شرکت گسترش انرژی پاسارگاد در جهت این امر در جزیره قشم ساخت پالایشگاه نفت فوق سنگین را در دو فاز آغاز کرد که فاز اول این پروژه با سرمایه‌گذاری بیش از ۲۰۰ میلیون دلار در دی ماه سال ۱۴۰۰ با حضور آیت الله سید ابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهور به بهره‌برداری رسید که فاز دوم این پالایشگاه نیز بیش از ۳۰ درصد پیشرفت دارد. از مزایای این پالایشگاه می‌توان به اشتغالزایی ۴۰۰ نفر مستقیم و هزار نفر به صورت غیر مستقیم، تولید محصولات با کیفیت بالا و ارتقا صادرات فرآورده‌ها از جمله قیر و تضمین برداشت از پارس جنوبی اشاره کرد. محصولات این پالایشگاه شامل برش هیدروکربن سبک به ظرفیت بیش از ۵،۵ میلیون بشکه در سال و انواع قیرهای PG با ظرفیت بیش از ۹۰۰ هزار تن در سال است.

نخستین تولید نفت از طرح توسعه میدان نفتی سپهر و جفیر

در فروردین ماه سال ۱۴۰۱، چاه شماره ۶ میدان جفیر از لایه فلهیان به همت نیروی کار توانمند و متخصص و بومی هلدینگ گسترش انرژی پاسارگاد، برای نخستین بار به تولید رسید. طرح توسعه میدان سپهر و جفیر در سال ۹۶ به صورت IPC بین شرکت ملی نفت ایران و شرکت گسترش انرژی پاسارگاد منعقد شد و گسترش انرژی پاسارگاد به عنوان تنها شرکت خصوصی ایرانی و برای اولین بار به عنوان سرمایه‌گذار و توسعه‌دهنده این پروژه ملی بدون داشتن شریک خارجی، معرفی شد. در این پروژه طبق قرارداد می‌بایست First Target Production که ۲۱ هزار بشکه در روز است تا اواخر بهمن ماه ۱۴۰۱ عملیاتی شود، اما تلاش می‌شود چند ماه زودتر یعنی در آذر ماه

سالگرد تأسیس بانک پاسارگاد به این تولید دست یافت.

گفتنی است نیازهای فناورانه پیشرفته‌ای که در حفاری و تکمیل چاه‌های میدان نفتی سپهر و جفیر مورد نیاز است، در شرایط تحریم با تکیه بر توانمندی پیمانکاران و سازندگان داخلی تأمین می‌شود و برای برخی تجهیزات از جمله تجهیزات تکمیلی چاه با کلاس ده هزاری برای اولین بار در کشور ساخته و اجرا می‌شود. این مهم با همت و دانش متخصصان ایرانی در همه بخش‌های عملیاتی و ستادی شرکت اکتشاف، توسعه و تولید پاسارگاد و همچنین در تعامل و همکاری با شرکت مهندسی و توسعه نفت بعنوان کارفرما، و شرکت‌های توسعه حفاری تدبیر و شرکت پژواک انرژی، پیمانکاری بین‌المللی عمومی (IGC) و سایر پیمانکاران و سازندگان مرتبط تحقق یافته است.

نیروگاه برق

شرکت گسترش انرژی پاسارگاد در نیمه اول سال جاری، افتتاح دو نیروگاه قشم و ارومیه را در دست کار دارد. نیروگاه پاسارگاد قشم روز جمعه ۹ اردیبهشت به شبکه سراسری برق متصل شد و قرار است در اواخر اردیبهشت ماه نیز توسط مقامات کشور به صورت رسمی افتتاح شود. شرکت قشم مولد (از زیر مجموعه‌های گروه گسترش انرژی پاسارگاد) به عنوان کارفرما، ۹۰ میلیون یورو در این نیروگاه سرمایه‌گذاری کرده است. توان اسمی نیروگاه پاسارگاد قشم ۳۲۰ مگاوات و توان عملی ۲۹۳ مگاوات است. کار اجرایی این نیروگاه از سال ۹۹ آغاز شده و هم‌اکنون به بهره‌برداری کامل رسیده است. در دوره ساخت این نیروگاه ۷۰۰ نفر به صورت مستقیم و ۱۵۰۰ نفر به صورت غیر مستقیم مشغول کار بوده‌اند و پس از بهره‌برداری نیز ۱۰۰ نفر در این نیروگاه شاغل هستند. با توجه به نزدیک شدن به فصل گرما و افزایش مصرف برق کشور به ویژه در منطقه جنوب و قشم که به دلیل وجود صنایع مختلف و استفاده از دستگاه‌های خنک‌کننده، بیشتر نیز هست، اتصال نیروگاه پاسارگاد قشم به شبکه سراسری برق، می‌تواند به تأمین برق کشور کمک بزرگی کند.

معرفی

آنچه در شرکت گسترش انرژی پاسارگاد می گذرد؛

شرکت گسترش
انرژی پاسارگاد
PASARGAD ENERGY
DEVELOPMENT CO.

شرکت گسترش انرژی پاسارگاد بر اساس فلسفه کاری خود دارای چندین شرکت زیرمجموعه است و همچنین پروژه‌های فراوانی را به اتمام رسانده و یا در حال اجرای آن است. این طرح‌ها در سه بخش بالادستی، پایین دستی و برق و یوتیلیتی و در حوزه نفت، گاز، پتروشیمی، پالایش و برق شکل گرفته، توان عملیاتی صنایع انرژی کشور را ارتقا داده و موجب شده است تکیه بر توانمندی داخلی بتواند به یک باور تمام عیار بدل شود و توسعه اقتصادی کشور را با مشارکت بخش خصوصی به منصفه ظهور برساند. در ادامه به طور کوتاه با پروژه‌های این شرکت آشنا می‌شویم.

توسعه میدان های نفتی سپهر و جفیر

قرارداد طرح توسعه میدان های سپهر و جفیر اسفند ماه سال ۱۳۹۶ بین شرکت ملی نفت ایران و شرکت گسترش انرژی پاسارگاد برای یک دوره بیست ساله امضا شد. این شرکت به عنوان اولین شرکت ایرانی در زمینه اکتشاف و تولید ایرانی است که توانست برنده مناقصه توسعه میدان سپهر و جفیر شود. اکتشاف، حفاری بیش از ۱۳۰ حلقه چاه، توسعه تاسیسات تحت الارضی و سطح الارضی و بهره برداری به میزان ۱۱۰ هزار بشکه در روز با ظرفیت ۵۱۲ میلیون بشکه ذخیره - مجموع سرمایه گذاری ۳ میلیارد دلار مهمترین فعالیت های پیش بینی شده و تحت این قرارداد است.

فهیلمان برای نخستین بار روز ۲۳ فروردین ماه به تولید رسید.

توسعه میدان سیاهمان

شرکت گسترش انرژی پاسارگاد در قرارداد EPD/EPC که بصورت مشترک ملی مناطق نفتخیز جنوب در خرداد ماه ۱۳۹۹ منعقد کرد، موظف شد حفاری ۴ حلقه چاه به همراه ساخت تجهیزات تفکیک کننده و افزایش فشار و لوله گذاری در میدان سیاهمان را انجام دهد. گفتنی است مدت زمان این قرارداد سه ساله است؛ هم اکنون حفاری ۲ چاه تمام شده و تا خرداد حفاری ۲ چاه دیگر نیز آغاز خواهد شد و پیشرفت کلی این پروژه ۴۰ درصد اعلام شده است.

مجتمع پتروشیمی پاسارگاد

مجتمع پتروشیمی پاسارگاد در زمینی به مساحت ۱۶۰ هکتار در منطقه ویژه اقتصادی صنایع انرژی بر پارسیان توسط شرکت سروش انرژی پایدار در حال ساخت است. عملیات اجرایی این طرح سال ۱۳۹۹ با حضور ویدئو کنفرانسی رئیس جمهور آغاز شد. این طرح به منظور تولید انواع

با عملیاتی شدن پروژه سپهر و جفیر ضمن ایجاد زمینه توسعه غرب کارون و افزایش توان تولیدی کشور، ظرفیت بالایی برای به کارگیری سرمایه انسانی کشور در این پروژه بزرگ فراهم خواهد شد

پلیمرها از خوراک گاز طبیعی با سرمایه گذاری حدود ۱.۶ میلیارد یورو در ۲ فاز به اجرا خواهد رسید. در مجتمع پتروشیمی پاسارگاد محصولاتی همچون متانول با ظرفیت تولید سالانه یک میلیون و ۶۵۰ هزار تن، اولفین با ظرفیت تولید ۶۲۲ هزار تن، پلی پروپیلن با ظرفیتی بالغ بر ۲۵۰ هزار تن، پلی اتیلن سنگین با ۳۱۰ هزار تن تولید و برای اولین بار در کشور اتیلن پروپیلن دیان مونومر با ظرفیت تولید ۵۰ هزار تن در هر سال تولید خواهد شد.

دکل حفاری پاسارگاد ۱۰۰

دکل حفاری پاسارگاد ۱۰۰ با مالکیت شرکت گسترش انرژی پاسارگاد، یکی از بهترین دستگاه های حفاری دریایی موجود در خلیج فارس است که راهبری آن بر عهده شرکت حفاری استوان کیش می باشد. این شرکت با هدف انجام عملیات حفاری و مدیریت راهبردی دستگاه های حفاری در دریا و خشکی به عنوان یک شرکت خصوصی در سال ۱۳۸۹ تأسیس شد و از آن زمان تاکنون در صنایع بالادستی نفت و گاز فعالیت می کند. شرکت حفاری استوان کیش طی چند سال گذشته رشد فزاینده ای داشته و به عنوان یک شرکت بزرگ حفاری شناخته شده است و توانسته پروژه های حفاری زیادی را با استفاده از کارکنان توانمند ایرانی با موفقیت به پایان برساند.

اسکله نفتی پاسارگاد (حرا قشم) این اسکله یکی از بزرگترین اسکله های نفتی در جنوب کشور است که ظرفیت آن برای تخلیه نفت خام سنگین و سبک خوراک پالایشگاه ها ۱۰،۳ میلیون تن در سال، برای بارگیری قیر صادراتی ۲ میلیون تن در سال و برای بارگیری و تخلیه نفت و محصولات سبک پالایشگاه ها ۴،۶ میلیون تن در سال است و ۱۵۰ نفر در این طرح مشغول به کار هستند. سرمایه گذاری و اجرای این طرح توسط شرکت ساخت و بهره برداری اسکله حرا قشم انجام شده و تیر ماه سال ۱۴۰۰ نیز بهره برداری از این طرح آغاز شده است.

از جمله مزایای بهره برداری از پالایشگاه نفت خام سنگین قشم می توان به تضمین برداشت از پارس جنوبی، اشتغال زایی در منطقه، تولید محصولات با کیفیت بالا و کمک به ارتقای صادرات فرآورده های نفتی کشور از جمله قیر اشاره کرد

پالایشگاه نفت خام سنگین قشم

این پالایشگاه در زمینی به مساحت ۴۶ هکتار در بخش شمالی جزیره قشم به منظور تولید و صادرات انواع قیر و نفت خام سبک با استفاده از خوراک نفت خام سنگین احداث شده و تاکنون ۲۲۰ میلیون یورو برای این پروژه هزینه شده است. در فاز اول این طرح روزانه ۱۶ هزار بشکه قیر و ۱۹ هزار بشکه برش های سبک نفتی تولید می شود. از جمله مزایای بهره برداری از این پالایشگاه می توان به تضمین برداشت از میادین مشترک، اشتغال زایی در منطقه، تولید محصولات با کیفیت بالا و کمک به ارتقای صادرات فرآورده های نفتی کشور از جمله قیر اشاره کرد. از دیگر نتایج حاصل از زیرساخت های ایجاد شده در این منطقه می توان به افزایش ظرفیت صادراتی سالانه به بیش از ۱۵ میلیارد دلار اشاره کرد. این پالایشگاه دی ماه سال گذشته با حضور آیت الله رئیسی، رئیس جمهور به بهره برداری رسید.

پلی اولفین پاسارگاد چابهار

طرح پلی اولفین سیناسال ۱۳۹۷ در زمینی به مساحت ۴۵ هکتار در منطقه آزاد چابهار با سرمایه گذاری یک میلیارد و هشتصد و پنجاه میلیون دلار توسط شرکت گسترش صنایع شیمیایی سینا آغاز شد. خوراک این طرح گاز طبیعی است که از آن متانول به دست می آید، این محصول از طریق تکنولوژی MTO به اولفین های سبک (پلی اتیلن و پلی پروپیلن) تبدیل می شود. ظرفیت تولید این طرح برای متانول ۱۶۵۰ هزار تن، برای پلی پروپیلن ۳۵۰ هزار تن و برای پلی اتیلن ۲۵۰ هزار تن در سال خواهد بود.

پتروشیمی فجر کرمان

طرح اولیه این پروژه در ابتدا از سوی شرکت ملی صنایع پتروشیمی آماده و سپس به گروه گسترش انرژی پاسارگاد انتقال داده شد. این شرکت با انجام تغییراتی متناسب با زیست بوم شهر کرمان پروژه را تغییر داد. گفتنی است هم اکنون پیمانکار طرح مشخص شده و در حال انجام مراحل نهایی جهت آغاز عملیات اجرایی است. محصول اصلی این طرح پلی استال است که برای نخستین بار در ایران تولید خواهد شد.

پالایشگاه میعانات گازی ۶۰ هزار بشکه ای قشم

این پالایشگاه دی ماه سال گذشته توسط وزیر نفت کلنگ زنی شد. خوراک این پالایشگاه ۶۰ هزار بشکه میعانات گازی در روز است و محصولات آن ۲ هزار ۶۲۰ بشکه گاز مایع در روز، ۳۸ هزار و ۴۰۴ بشکه

مرداد ماه سال ۹۵ به اتمام رسید و تلاش برای خرید و نصب بقیه واحدها ادامه دارد.

➤ پروژه خط لوله ششم سراسری گاز

پروژه خط لوله ششم سراسری یکی دیگر از پروژه‌های فعال این شرکت است که وظیفه انتقال گاز به غرب کشور و صادرات آن به عراق را در قالب یک قرارداد BOT بر عهده دارد، گفتنی است که عمده فعالیت‌های مذکور به پایان رسیده است و در بهار امسال پروژه تکمیل می‌شود؛ همچنین بهره‌برداری و نگهداری تجهیزات پس از آن بر عهده شرکت ملی گاز خواهد بود. این پروژه شامل ۵۹۴ کیلومتر خطوط گاز (۵۶،۴۸ و ۳۰ اینچ) ۱۵ ایستگاه افزایش فشار گاز به ظرفیت هر ایستگاه ۴ توروبو کمپرسور و کلیه تجهیزات جانبی بوده و یکی از پروژه‌های اجرایی بزرگ کشور می‌باشد که توسط شرکت نفتانیر در مدت مناسبی به نتیجه رسیده است.

رافراهم کرده است. شرکت گسترش انرژی پاسارگاد پیشگام در حوزه انرژی، این بار با استفاده از نیروهای متخصص و بومی خود پا به این عرصه گذاشته تا بتواند از این فرصت برای تولید انرژی بهره‌بردار. شرکت تابان انرژی متعلق به شرکت گسترش انرژی پاسارگاد، اقدام به ساخت یک نیروگاه ۱۰ مگاواتی خورشیدی در شهرستان دامغان کرده است که تاکنون ۲ مگاوات آن به بهره‌برداری رسیده است. ظرفیت تولید این نیروگاه سالانه ۱۸ میلیون کیلو وات ساعت می‌باشد.

➤ نیروگاه سیرجان

شرکت نیرو گستر سیرجان به منظور تامین بخشی از برق منطقه ویژه اقتصادی سیرجان در سال ۱۳۸۸ تاسیس شد. احداث نیروگاه تولید پراکنده سیرجان شامل ۱۳ دستگاه مولد گازی تولید برق به صورت CHP با ظرفیت هر واحد ۲ مگاوات می‌باشد که عملیات نصب و راه‌اندازی دو واحد دو مگاواتی در

➤ نیروگاه سیکل ترکیبی خوی

نیروگاه سیکل ترکیبی خوی در ۱۵ کیلومتر جاده خوی-سلماس واقع شده است. این نیروگاه شامل ۲ واحد گازی ۱۲۵ مگاواتی مدل GE-F9 و یک واحد بخار ۱۰۰ مگاواتی است و در زمینی به مساحت ۴۰ هکتار احداث شده است. سوخت اصلی نیروگاه گاز طبیعی و سوخت جایگزین آن گازوئیل است. پست برق این نیروگاه قابلیت تنظیم برق به ولتاژهای ۲۰، ۱۳۲، ۲۳۰ و ۴۰۰ کیلو ولت را دارد. این نیروگاه در سال ۱۳۸۹ از طریق مزایده توسط سازمان خصوصی سازی به کنسرسیومی متشکل از شرکت‌های گسترش انرژی پاسارگاد (۳۶ درصد)، شرکت انرژی گستر جم و آربین ماهتاب گستر (۳۲ درصد) واگذار شد.

➤ نیروگاه خورشیدی دامغان

شهر دامغان در استان سمنان به دلیل وجود ۳۲۰ روز آفتابی در سال، زمینه تولید انرژی پاک و سالم

های ۹۹ و ۱۴۰۰ به بهره‌برداری رسیده و واحد سوم نیز طی سال‌های جاری راه‌اندازی خواهد شد و در نتیجه قدرت اسمی نیروگاه به حدود ۱۵۰۰ مگاوات خواهد رسید. میزان تولید نیروگاه در شرایط فعلی حدود ۹ میلیارد کیلووات ساعت می‌باشد که پس از تکمیل به بیش از ۱۰ میلیارد خواهد رسید.

➤ نیروگاه سیکل ترکیبی شریعتی مشهد

شرکت شمس پاسارگاد از زیر مجموعه‌های گسترش انرژی پاسارگاد در این نیروگاه سرمایه‌گذاری کرده و مالک است. نیروگاه شریعتی در حال حاضر دارای ۶ واحد گازی F5 هر کدام با ظرفیت ۲۵ مگاوات و یک بلوک سیکل ترکیبی است که شامل دو واحد گازی هر کدام با ظرفیت ۱۲۳،۵ مگاوات و واحد بخار با ظرفیت ۱۰۰ مگاوات و ۳ مگاوات نیروگاه مقیاس کوچک بصورت DG در دست بهره‌برداری است. احداث یک بلوک سیکل ترکیبی به ظرفیت ۱۵۰ مگاوات نیز برنامه ریزی شده است.

نیروگاه
قشم اواخر
اردیبهشت ماه
توسط مقامات
کشور افتتاح
خواهد شد

است و اواخر اردیبهشت ماه توسط مقامات کشور افتتاح خواهد شد. گفتنی است نظر به اتمام طرح بخش گاز نیروگاه سیکل ترکیبی قشم، طرح سرمایه‌گذاری احداث بخش بخار این نیروگاه نیز برنامه ریزی شده و در دست بررسی قرار دارد.

➤ نیروگاه ارومیه

نیروگاه ارومیه در مرحله اولیه شامل ۶ واحد توربین گاز کلاس E ساخت شرکت مپنا که از طریق برگزاری مزایده سازمان خصوصی سازی در سال ۹۰ به شرکت تدبیر سازان سرآمد واگذار شده است. مجموع قدرت این نیروگاه در بخش گاز ۹۶۴ مگاوات است. که دو واحد بخار به قدرت هر یک ۱۶۰ مگاوات طی سال

نفتا در روز ۱۴ هزار و ۹۱ بشکه نفت گاز در روز، ۴ هزار و ۱۳۴ بشکه نفت سفید خواهد بود. پیش بینی می‌شود ۴۰۰ نفر در این پروژه مشغول به کار خواهند شد. کارفرمای این پروژه شرکت جاوید انرژی پرتو است.

➤ نیروگاه قشم

این نیروگاه شامل دو واحد F5 و یک واحد F6 با مجموع قدرت اسمی ۸۴ مگاوات و بخش یوتیلیتی شامل ۴ واحد آب شیرین کن، ۳ واحد بویلر و سایر تجهیزات مربوط به تامین بخار و آب با شرایط مختلف جهت مصارف پالایشگاه قشم و سایر نیازهای منطقه است. به علاوه یک واحد توربین گاز به قدرت اسمی ۳۲۰ مگاوات و از نوع کلاس F به بهره‌برداری رسیده

دیدگاه

وزیر نفت مطرح کرد:

ضرورت تأمین سرمایه از منابع داخلی

افزود: این رویکرد در حال اجراست و از این روش، هم در توسعه میادین و هم در توسعه پروژه‌های پایین دستی صنعت نفت استفاده می‌کنیم. وی پیشتر در آیین بهره‌برداری رسمی از پالایشگاه نفت خام فوق سنگین قشم گفته است: وزارت نفت از همه سرمایه‌گذاران برای سرمایه‌گذاری در صنعت نفت و گاز حمایت می‌کند. او جی در ابتدای ورود به وزارت نفت در دولت سیزدهم با بیان اینکه امروز مهمترین اولویت ما در بخش صنعت نفت و گاز سرمایه‌گذاری است، نیز گفته است: اگر این مهم انجام نشود ممکن است در سال‌های آینده وارد کننده این محصولات باشیم.

وزیر نفت از ادغام هلدینگ‌ها، بانک‌ها و شرکت‌های بزرگ در قالب کنسرسیوم به عنوان ترفندی برای تأمین مالی طرح‌ها و پروژه‌ها نام برد. جواد اوجی با بیان اینکه موضوع تأمین مالی یکی از موضوعات مهم در توسعه میادین و به طور کلی مدیریت پروژه‌های نفتی است، گفت: پروژه‌های نفتی پروژه‌هایی هستند که سرمایه‌گذاری سنگینی دارند؛ از این رو یکی از ترفندهایی که به کار بسته‌ایم، ادغام هلدینگ‌ها، بانک‌ها و شرکت‌های بزرگ در قالب کنسرسیوم است تا چند هلدینگ بزرگ یا چند بانک، مشترکاً بتوانند یکی از پروژه‌های بزرگ نفتی کشور را تأمین مالی کنند. وی

عضو هیئت رئیسه کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی:

سرمایه‌گذاری بانک‌ها در صنعت نفت باعث رونق و پویایی این صنعت می‌شود

نمونه‌های آن ورود یکی از بانک‌ها برای کمک به راه‌اندازی نخستین پالایشگاه نفت خام فوق سنگین قشم بود که توسط رئیس جمهوری افتتاح شد. حسین‌زاده با اشاره به اینکه امروز یکی از اولویت‌های صنعت نفت توسعه میدان‌های مشترک نفت و گاز است، تصریح کرد: باید منابع و سرمایه‌های سرگردان را به سوی این صنعت تزریق کرد، معتمد سرمایه‌گذاری در صنعت نفت و میدان‌های مشترک نفت و گاز برای کشور و مردم منافع زیادی در پی دارد. عضو هیئت رئیسه کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی اظهار کرد: به یقین این تصور که مجموعه نفت و گاز می‌تواند به‌طور دائم و مستمر به ما درآمد دهد بی آن که برای نگهداشت و به‌روز کردن تجهیزات آن هزینه کنیم، تصور اشتباهی است، اما متأسفانه عده‌ای در عمل اعتقادی به هزینه‌کرد برای نگهداشت صنعت نفت ندارند.

عضو هیئت رئیسه کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه ورود بانک‌ها به حوزه سرمایه‌گذاری در صنعت نفت آنها را به ریل اصلی خود بازمی‌گرداند و برای آنها سودآوری دارد، گفت: این مهم موجب پویایی، رونق و توسعه صنعت نفت به عنوان موتور محرک اقتصاد کشور خواهد شد. حسین حسین‌زاده، عضو هیئت رئیسه کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی در پاسخ به این پرسش که با توجه به برنامه دولت برای استفاده از ظرفیت بانک‌ها در طرح‌های نفت و گاز، نظر شما در این باره چیست و این اقدام را چطور ارزیابی می‌کنید، گفت: در شرایط کنونی مهم‌ترین ابزار برای تأمین مالی صنعت نفت و گاز می‌تواند استفاده از سرمایه بانک‌ها باشد. وی افزود: خوشبختانه هم‌اکنون نیز چندین بانک وارد سرمایه‌گذاری در صنعت نفت و گاز شده‌اند که یکی از

دیدگاه

عضو کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی:

استفاده از ظرفیت بانک‌ها در طرح‌های نفت و گاز برای صنعت و بانک منافع بسیاری دارد

جمله راه‌اندازی نخستین پالایشگاه نفت خام فوق سنگین قشم و امضای تفاهم‌نامه تأمین منابع مالی احداث خطوط لوله بود که بانک‌ها در اجرایی شدن آن و تأمین مالی برای آن نقش داشته‌اند.

این عضو کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی تصریح کرد: یکی از اولویت‌هایی که هم‌اکنون باید در صنعت نفت مورد توجه قرار گیرد توسعه هر چه بیشتر میدان‌های مشترک نفت و گاز است که توسعه آن به منابع مالی نیاز دارد و بانک‌ها می‌توانند در تأمین این منابع به میدان بیایند.

موسوی با بیان اینکه سرمایه‌گذاری در میدان‌های مشترک نفت و گاز برای کشور و مردم منافع بسیاری دارد، اظهار کرد: مجلس شورای اسلامی و کمیسیون انرژی می‌تواند با ایجاد ساز و کارها و قوانین مناسب به ورود بانک‌ها برای سرمایه‌گذاری در حوزه انرژی کمک کند و چالش‌های این بخش را از پیش روی بردارد.

یک عضو دیگر کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی نیز به اقدامات و برنامه‌های دولت و وزارت نفت برای استفاده از ظرفیت بانک‌ها در طرح‌های نفت و گاز اشاره کرد و گفت: بدون شک استفاده از ظرفیت بانک‌ها در طرح‌های نفت و گاز، هم برای صنعت و هم بانک منافع بسیاری خواهد داشت.

سیدموسوی موسوی با بیان اینکه ورود برخی بانک‌ها به صورت سرمایه‌گذار در عرصه صنعت نفت و گاز از منافع بسیاری برخوردار است، گفت: هر چند سرمایه‌گذاری‌های غیرمولد برای بانک‌ها سودآور است، اما ممکن است در کل برای کشور آورده چندانی نداشته باشد، از این رو یکی از صنایعی که سرمایه‌گذاری در آن می‌تواند سودآور باشد، صنعت نفت و گاز است.

وی افزود: هم‌اکنون نیز برخی بانک‌ها از جمله بانک ملت، تجارت، پاسارگاد و... وارد عرصه سرمایه‌گذاری در حوزه نفت و انرژی شده‌اند که طرح‌های خوبی نیز از

یک عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس شورای اسلامی:

همکاری نظام بانکی با صنعت نفت، همکاری برد برد است

کشور می‌شود. این عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس شورای اسلامی باید سرمایه‌های سرگردان در حوزه‌های مسکن، خودرو و غیره را به سوی صنعت به‌ویژه صنعت نفت سوق داد، گفت: هدایت منابع بانک‌ها به سمت پیشران و لکوموتیو اقتصاد ایران (صنعت نفت و گاز) بدون تردید به ساماندهی و نقش آفرینی مثبت بانک‌ها در نظام اقتصادی کشور و عدم انحراف آنها از منطبق بانکی منجر می‌شود. قادری اظهار کرد: حضور سودآور و منطقی بانک‌ها در صنعت نفت و گاز زمینه تقویت توانمندی بانک‌ها برای حضور پایدار در این صنعت و سودآوری پایدار برای بانک‌ها می‌شود. این شرایط نه تنها به تقویت نظام بانکی و رضایت سهامداران آنها منجر می‌شود، بلکه اقتصاد ملی و خصوصاً بازار سرمایه را در مسیر رشد و رونق قرار می‌دهد.

یک عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس شورای اسلامی گفت: هدایت منابع مالی بانک‌ها به صنعت نفت به صورت امری مبارک برای اقتصاد ایران، صنعت نفت و نظام بانکی است که بدون تردید این همکاری، همکاری برد برد تلقی می‌شود. جعفر قادری، عضو کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی به موضوع استفاده از ظرفیت بانک‌ها در طرح‌های نفت و گاز اشاره کرد و گفت: شکل‌گیری کنسرسیوم‌های مالی با حضور چند بانک، انگیزه بانک‌ها برای سرمایه‌گذاری در صنعت نفت را بالا برده و ریسک فعالیت آنها را کاهش می‌دهد. وی افزود: ایجاد و تقویت ساز و کارهای حضور نظام بانکی در صنعت نفت، علاوه بر پر کردن خلأ کمبود منابع مالی برای اجرای طرح‌های توسعه‌ای صنعت نفت، موجب کارآمدی و سودآوری پایدار و اقتصادی نظام بانکی

یادداشت

دکتر هاشم اورعی
رئیس اتحادیه انجمن های علمی انرژی ایران و
استاد دانشگاه صنعتی شریف

جای خالی شبکه بانکی در توسعه پایدار بخش انرژی کشور

در بسیاری از کشورهای جهان از جمله ایران، انرژی مهمترین بخش اقتصاد ملی است. از ویژگی های بخش انرژی جهان بلندمدت بودن و غیر قابل پیش بینی بودن آن است. انرژی همواره در کنار بشر بوده است. دانشمندان براین عقیده اند که از آغاز پیدایش انسان بر کره خاکی، میزان مصرف انرژی تقریباً متناسب با جمعیت رشد کرده است. ولی در اواسط قرن هجدهم میلادی با ظهور انقلاب صنعتی در بریتانیا شرایط به گونه ای دیگر رقم خورد و سوخت فسیلی به عنوان موتور محرک انقلاب صنعتی وارد عمل شد. طی ۱/۵ قرن میزان مصرف انرژی ۱۵ برابر

افسوس که ایران با برخورداری از ذخایر عظیم انرژی فسیلی امکان استفاده از شرایط فوق العاده پیش آمده در صحنه بین المللی را نداشته و با مشکل تأمین گاز و برق مورد نیاز خود دست و پنجه نرم می کند

بالاخره کربن زدایی در این بخش می باشد. با این مقدمه نگاهی کوتاه به شرایط انرژی فسیلی از جمله نفت و گاز در ایران می اندازیم. کشور ما با اختلاف اندکی بعد از روسیه دومین منابع گاز جهان و پس از ونزوئلا، عربستان و کانادا، چهارمین ذخایر نفت جهان را در اختیار دارد به گونه ای که ۱۷٪ ذخایر گاز و ۹٪ ذخایر نفت جهان متعلق به ایران است. برای مقایسه بد نیست اشاره شود کشور روسیه که حدود ۴۰٪ گاز اروپا را تأمین می کند، ۲۰٪ گاز و ۶٪ نفت جهان را در اختیار دارد.

بخش قابل توجهی از ذخایر نفتی کانادا از نوع ماسه های قیر دار یا همان شیل است و در ونزوئلا هم تقریباً همه ذخایر نفت فوق سنگین است که هزینه تولید این دو نوع سه تا چهار برابر ایران است. در روسیه هم بخش بزرگی از ذخایر گاز در آبهای عمیق مناطق نزدیک به قطب شمال بوده و هزینه استخراج آن چندین برابر ایران است. علیرغم جایگاه ویژه کشور در بخش سوخت های فسیلی، متأسفانه شاهد آنیم که طی چهار دهه از یکی از بزرگترین صادر کنندگان نفت و گاز به یکی از بزرگترین مصرف کنندگان انرژی جهان تبدیل شده و در ارائه بارانه مستقیم انرژی موفق شده ایم رتبه اول جهان را کسب کنیم.

از آنجا که توسعه انرژی تجدید پذیر در راستای کاهش آلاینده گی زیست محیطی از ویژگی های بارز فرآیند گذار انرژی به شمار می رود در دهه اخیر جهان شاهد کاهش سرمایه گذاری در بخش فسیلی و افزایش آن در انرژی تجدید پذیر به ویژه انرژی بادی و خورشیدی بوده است. جامعه اروپا و ایالات متحده بر آند تا سال ۲۰۳۰ و ۲۰۳۵ میلادی، شبکه برق خود را کربن خنثی کرده و برنامه اعلام شده از سوی بسیاری کشورها حذف کربن از کل اقتصاد تا سال ۲۰۵۰ است.

تا اینجا کار همه چیز درست به نظر می رسد و فرض بر آن بود که جاده گذار انرژی مسیری بدون پیچ و خم و دست انداز است. لیکن از اوایل زمستان گذشته در پی چندین اتفاق، بازار انرژی جهان در هر دو بخش عرضه و تقاضا بهم ریخت. از یک طرف با افزایش فعالیت های اقتصادی در جهان پس از دوران کرونا، تقاضا رو به افزایش نهاد و در بخش عرضه نیز کاهش سرمایه گذاری در نفت و گاز، سرمایه ی زمستان، حوادثی در تاسیسات روسیه و نروژ و بالاخره کاهش ۵۰ درصدی سرعت متوسط باد در برخی کشورهای اروپایی، دست به دست هم داده و عرضه را به چالش کشید که حاصل آن افزایش قابل توجه قیمت نفت و گاز در بازارهای جهانی بود. تیر خلاص را هم جنگ اوکراین زد و

با کاهش صادرات انرژی از روسیه به اروپا، امروز دوباره واژه طلای سسیاه معنی پیدا کرده است.

افسوس که ایران با برخورداری از ذخایر عظیم انرژی فسیلی امکان استفاده از شرایط فوق العاده پیش آمده در صحنه بین المللی را نداشته و با مشکل تأمین گاز و برق مورد نیاز خود دست و پنجه نرم می کند.

اما چه شد که به اینجا رسیدیم؟ قطعاً عوامل متعددی در این شکست دخیل بوده اند لیکن در این نوشتار تنها به دو مورد مهم آن اشاره می شود یعنی نظام ارباب-رعیتی دولتی و فقدان سرمایه گذاری. مادامی که مالکیت، مدیریت و نظارت و خلاصه همه امور در دست ناتوان دولت باشد انتظار هر گونه تحول و پیشرفت در این بخش خیال باطل است. همانطور که پیشتر اشاره شد، درازمدت و سرمایه بر بودن از ویژگی های صنعت نفت و گاز است و این هر دو امنیت اقتصادی و ثبات مالکیت می طلبد که متأسفانه تجربه چهار دهه اخیر نشان داده که از آن بی بهره بوده و در جذب سرمایه خارجی در این بخش ناموفق بوده ایم. در چنین شرایطی آنچه می ماند سرمایه گذاری داخلیست و اینجاست که پای شبکه بانکی به میان کشیده می شود. نقش و وظیفه اصلی شبکه بانکی، جمع آوری نقدینگی از سطح جامعه و هدایت آن به بخش فعال اقتصاد از جمله صنعت انرژیست.

توجهی به سیاست های اعلام شده در واقع قدرت شان فراتر از این نهاد سیاست گذار و ناظر است. و امروز کار به جایی رسیده که آنچه از شبکه بانکی کشور طبق تعریف جهانی بجا مانده فقط تابلوی سر در آن است و بانکها خود به تجارت و کسب درآمد مشغولند و نقش آنها در به حرکت درآوردن چرخ اقتصاد کشور از طریق تأمین سرمایه برای بخش خصوصی بسیار کم رنگ شده است. شکی نیست که صنعت انرژی کشور در سال پیش رو با چالش های جدی مواجه است. پیش بینی می شود روند

کشور نماید. لیکن بانکها، به ویژه بانکهای خصوصی آستین ها را بالا زده و خود وارد گود شده اند که البته این امر مختص صنعت انرژی نیست و ساخت مراکز تجاری و خرید و فروش سهام، ارز و سکه نیز از آن جمله است! شبکه بانکی آنجا به بیراهه رفت که نقش اساسی خود در تأمین سرمایه مورد نیاز فعالیت های اقتصادی را کنار نهاده و در قاموس رقابت با بخش خصوصی واقعی وارد عمل شد و نتیجه آن شد که در عمل تأمین سرمایه جای خود را به نگاهداری از سوی بانکها داد. افزایش چارج گونه شعب بانکها در کوچه و خیابان در واقع حکایت از ورود شبکه بانکی به بازار املاک داشته و از مصادیق ارزش افزوده منفی برای اقتصاد کشور است.

کار به جایی کشید که رهبر انقلاب در نشستی با دولتمردان این موضوع را به باد انتقاد گرفته و فرمودند «بانکها غلط می کنند!» (سرمقاله روزنامه جهان اقتصاد، مورخ ۱۵ شهریور ۱۳۹۷ تحت عنوان چرا بانکها غلط می کنند؟!). و البته هنوز هم بانکها در همین مسیر اشتباه حرکت می کنند. لیکن مقصر ردیف اول در این ماجرا بانک مرکزیست که قرار است بر عملکرد بانکها نظارت کند. تمرکز ثروت و قدرت در شبکه بانکی کشور کار را به جایی رسانده که کمترین توجهی به سیاست های اعلام شده از سوی بانک مرکزی نداشته و در واقع قدرت شان فراتر از این نهاد سیاست گذار و ناظر است. و امروز کار به جایی رسیده که آنچه از شبکه بانکی کشور طبق تعریف جهانی بجا مانده فقط تابلوی سر در آن است و بانکها خود به تجارت و کسب درآمد مشغولند و نقش آنها در به حرکت درآوردن چرخ اقتصاد کشور از طریق تأمین سرمایه برای بخش خصوصی بسیار کم رنگ شده است.

شکی نیست که صنعت انرژی کشور در سال پیش رو با چالش های جدی مواجه است. پیش بینی می شود روند

صعودی تقاضا از یک طرف و عدم امکان افزایش عرضه به دلیل فقدان سرمایه گذاری از طرف دیگر، شکاف بین عرضه و تقاضا را بیشتر کرده و لذا ملت باید در کوتاه مدت خود ابرای قطعی برق در تابستان، نبود گاز در زمستان و کم کم در طول سال آماده کند. آنچه مغفول واقع شده این است که عدم امکان تأمین انرژی همانطور که شاهدیم در مرحله اول به صورت مشکل اقتصادی ظاهر شده و در پی آن به چالش اجتماعی و در نهایت به بحران امنیتی تبدیل خواهد شد.

اما چه باید کرد؟ اهمیت و نقش اساسی شبکه بانکی در رسیدن به رشد اقتصادی مطلوب بر کسی پوشیده نیست. راه کار آن است که شبکه بانکی به جایگاه خود بازگشته و توان خود را صرف جذب نقدینگی و هم زمان ایجاد توان کارشناسی در بخش های مختلف اقتصاد از جمله انرژی نماید. بجای اینکه خود با پیوستن به سایر نهادهای خصولتی و حکومتی وارد گود شده و در عمل به رقابت با بخش خصوصی بپردازد، در کنار این بخش قرار گرفته و به سهم خود در سود حاصله اکتفاء کند. در این صورت است که منافع اقتصادی بانک هم راستا با توسعه اقتصادی کشور قرار گرفته و با شکل گیری تصویری مثبت در جامعه می تواند به آینده ای روشن و منافع پایدار امیدوار باشد. با کمی اغراق می توان ادعا کرد که از نظر جامعه در حال حاضر بانکها در رقابتی ناموزون، بسا در آمیختن قدرت و ثروت بگونه ای مافیای وارد عمل شده و فضای لازم برای فعالیت راز بخش خصوصی گرفته اند و در این مسیر موفق شده اند از نظر عدم محبوبیت اجتماعی مقام نخست راز چنگال شهرداری و اداره دارایی بیرون آورده و بخود اختصاص دهند.

تمرکز قدرت و ثروت دیر یازود پای فساد را به میان آورده و راه به جایی نخواهد برد. در یکی دو دهه اخیر منافع کوتاه مدت شبکه بانکی از مسیر منافع ملی خارج شده و نمی توان انتظار داشت که با موعظه و نصیحت به این مسیر باز گردد. آنچه می طلبد خانه تکانی اساسی در بانک مرکزی و در پی آن قدرت نمایی این نهاد است. به صورت هم زمان باید دولت و مجلس ندان منافع کوتاه مدت و گذرای شبکه بانکی آتش به اختیار را کشیده و با قوانین شفاف، اجرای صحیح و نظارت دقیق این کشتی طوفان زده را به ساحل امن هدایت کنند. ساحل امنی که ما را به شکوفایی بخش انرژی و توسعه اقتصادی کشور رسانده و شبکه بانکی را نیز نه تنها به سود کوتاه مدت بلکه به موفقیت پایدار همراه با منزلت اجتماعی مطلوب خواهد رساند.

نقش و وظیفه اصلی شبکه بانکی، جمع آوری نقدینگی از سطح جامعه و هدایت آن به بخش فعال اقتصاد از جمله صنعت انرژیست

طرح توسعه میدان نفتی سپهر و جفیر از ابتدا تا کنون

وقایع

۱۵ دی ۱۳۹۶

امضای تفاهم نامه و قرارداد محرمانگی با شرکت ملی نفت ایران

۱۳ بهمن ۱۳۹۵

آمضای قرارداد توسعه میدان سپهر و جفیر با شرکت ملی نفت ایران

۲۷ اسفند ۱۳۹۶

۱۵ تیر ۱۳۹۸

دریافت مجوز شورای اقتصاد

۲۶ شهریور ۱۳۹۸

تنفیذ قرارداد و شروع اجرا

۳ تیر ۱۳۹۹

ابلاغ به کار قرارداد حفاری ۶ حلقه چاه به مشارکت شرکت های خدمات مهندسی پژواک انرژی و ملی حفاری

۱۴ اردیبهشت ۱۳۹۹

ابلاغ به کار قرارداد به شرکت حفاری تدبیر

۷ فروردین ۱۴۰۰

ابلاغ به کار قرارداد سطح الارضی به شرکت پیمانکاری بین المللی عمومی ایران

۴ دی ۱۳۹۹

استقرار اولین دکل حفاری در میدان

۱۰ آبان ۱۴۰۰

تست تولید از اولین چاه میدان

وقایع آتی

۲۶ اسفند ۱۴۰۰

پیش بینی دستیابی به تولید اولیه

۲۶ آذر ۱۴۰۲

تکمیل فاز ۱ توسعه

اهداف اجرای این پروژه دستیابی به تولید ۳۶ هزار بشکه در روز در فاز اول، افزایش تولید به ۱۱۰ هزار بشکه در روز در فاز دوم و افزایش ضریب ازدیاد برداشت در فاز سوم عنوان شده است.

این اینفوگرافی اطلاعاتی از روند اجرای پروژه به ویژه در ماه های اخیر را نشان می دهد

دارد. فرخی درباره شرکت حفاری استوان به عنوان یکی دیگر از شرکت‌های زیرمجموعه این معاونت می‌افزاید: این شرکت راهبری دکل پاسارگاد ۱۰۰ را به عهده دارد و تا به امروز روی فاز ۲۱ پارس جنوبی کار می‌کرد و در قرارداد جدیدی که اواخر اسفند منعقد شد کار روی تعدادی چاه فاز ۱۷ در پارس جنوبی را آغاز کرده است.

معاون بالادستی شرکت گسترش انرژی پاسارگاد درباره شرکت پترودانیا نیز می‌گوید: این شرکت در زمینه سرویس‌های حفاری کار می‌کند و یکی از شرکت‌های معتبر در این زمینه است و پروژه‌های زیادی هم داشته است. به گفته وی تست چاه و خدمات TCP شرکت نفت دریایی ایران، سرویس‌های تست چاه شرکت پترو پارس، پارس جنوبی و شرکت ملی حفاری ایران از پروژه‌های شرکت پترودانیا است. فرخی درباره فعالیت‌های مهم شرکت کاریز و پترو کالا می‌گوید: شرکت کاریز سرویس‌های خاص حفاری افقی و زاویه دار را انجام می‌دهد و این سرویس‌ها دارای تکنولوژی خاصی هستند که در ایران منحصر به فرد و تنها در هلدینگ پاسارگاد موجود است. فرخی در ادامه با اشاره به تبدیل سه شرکت به یک شرکت در این معاونت تصریح می‌کند: این سه شرکت در زمینه خدمات حفاری فعالیت می‌کنند؛ پترودانیا در زمینه سرویس‌های عمومی، شرکت کاریز در زمینه سرویس‌های حفاری جهت دار و خدمات پراکنده دیگری در شرکت پترو کالا انجام می‌شود. وی می‌افزاید: به دلیل اینکه فعالیت‌های این سه شرکت خدماتی است و از سویی این شرکت‌ها دارای‌های پراکنده دارند، مقرر شده است که سه شرکت تلفیق و به یک شرکت مجزا تبدیل شود که بتواند در بورس نیز وارد شود.

معاون بالادستی شرکت گسترش انرژی پاسارگاد با اشاره به اهمیت شرکت‌های دانش بنیان در خصوص شرکت تفاهم اظهار می‌دارد: بانک پاسارگاد از تعدادی دانشجوی نخبه برای راه‌اندازی شرکت دانش بنیان تفاهم حمایت کرد و سرمایه در اختیار این شرکت گذاشت. در این شرکت نرم افزار شبیه سازی مخزن تولید شد که در منطقه خاور میانه بی سابقه است. وی معتقد است: مدیران و کارشناسان این شرکت کارشان را به خوبی انجام داده و بسیاری از شرکت‌های دولتی و دانشگاه‌ها هم اکنون مشتری این نرم افزار هستند. فرخی با تاکید بر اینکه فعالیت‌های این شرکت باید گسترش پیدا کند می‌گوید: قرار شده است که فعالیت‌های آنها بیشتر و برای ادامه کار طرح‌ها و استراتژی‌های جدید برنامه‌ریزی شود.

دوم این پروژه می‌گوید: در فاز دوم، حفاری ۱۳۰ حلقه چاه و توسعه تأسیسات تحت الارضی و سطح الارضی و رسیدن به تولید ۱۱۰ هزار بشکه در روز هدف اصلی است. علی فرخی درباره شرکت پژواک از دیگر شرکت‌های این معاونت می‌گوید: شرکت پژواک سه پروژه در دست اقدام دارد که شامل تعمیرات چاه‌های فاز ۴ در پارس جنوبی، تکمیل، تعمیر و افزایش تولید چاه‌های فاز ۱۳ و حفاری و خدمات فنی و پشتیبانی و لوجستیک چاه شماره ۲ میدان اکتشافی یلدا می‌شود. به گفته وی این شرکت همچنین پیمانکار شرکت اکتشاف و تولید در پروژه سپهر و جفیر نیز است که روی ۴ دکل فعالیت می‌کند و یک پروژه نیز از ۲۸ میدان دارد که پروژه سیاهمکان است و حدوداً ۴۰ درصد پیشرفت

که در گذشته تنها سه دکل در پروژه فعال بود. وی ادامه می‌دهد: در بخش سطح الارضی در این چند ماه تمام قراردادها با سازندگان مربوط به پیمانکار EPC به صورت کامل منعقد شده است. معاون بالادستی شرکت گسترش انرژی پاسارگاد با اشاره به اینکه قرارداد پروژه سپهر و جفیر به صورت IPC با شرکت ملی نفت ایران بسته شده است، می‌گوید: ما در این قرارداد تعهد داریم که در فاز اول تولید را به ۳۶ هزار بشکه در روز برسانیم که در همین فاز ۲۱ هزار بشکه First Target Production وجود دارد که طبق قرارداد می‌بایست تا اواخر بهمن ماه ۱۴۰۱ این تعهد را عملی کنیم اما در تلاشیم، در آذر ماه که سالگرد تأسیس بانک است، به تولید ۲۱ هزار بشکه برسیم. فرخی در ادامه درباره فاز

«گروه گسترش انرژی پاسارگاد توانسته است به عنوان تنها شرکت خصوصی ایرانی بدون شریک خارجی در پروژه میدان سپهر و جفیر به عنوان سرمایه گذار و پیمانکار توسعه دهنده این پروژه ملی و مهم معرفی شود.»

این بخشی از صحبت‌های مهندس علی فرخی، معاون بالادستی شرکت گسترش انرژی پاسارگاد است که درباره طرح‌ها و برنامه‌های بالادستی این شرکت با او به گفت و گو نشستیم. علی فرخی فارغ التحصیل دانشگاه امیر کبیر و دارای ۱۸ سابقه در صنعت نفت می‌باشد.

وی در ادامه می‌گوید: تمام سرمایه پروژه میدان سپهر و جفیر از منابع بانک پاسارگاد تأمین شده و فعلاً جذب سرمایه دیگری به این پروژه اضافه نشده است.

فرخی با بیان اینکه در ۶ ماه اخیر توانسته‌ایم وضع پروژه را بهبود ببخشیم، توضیح می‌دهد: بر اساس نمودارها روند پروژه هم در بخش حفاری و هم در سطح الارضی رضایت بخش نبود، اما سعی کردیم سرعت کار روی پروژه را بالا ببریم و در نهایت در این چند ماه توانستیم ۶ دکل را فعال کنیم و احتمالاً تا زمان برگزاری نمایشگاه بین المللی صنعت نفت یک دکل دیگر هم افزوده خواهد شد؛ این در حالی است

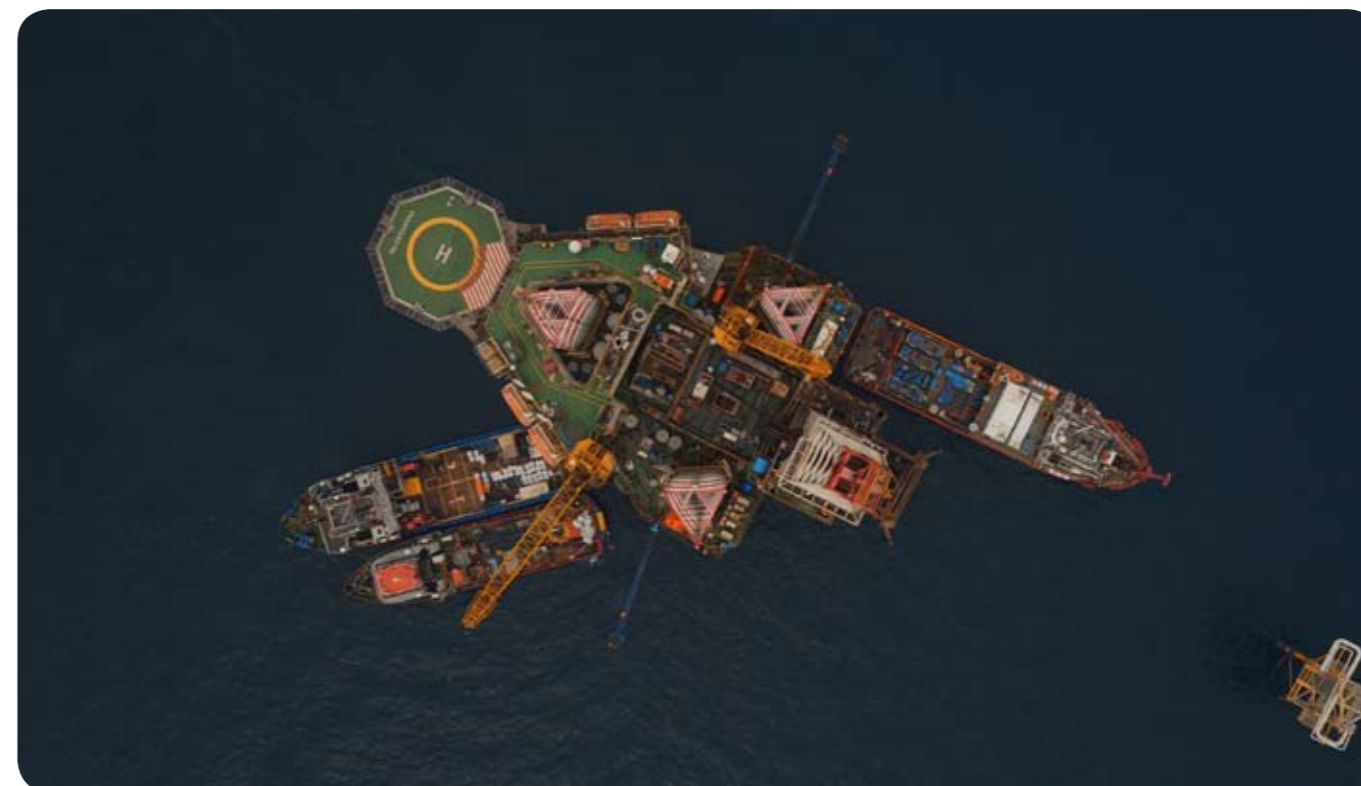

تمام سرمایه پروژه میدان سپهر و جفیر از منابع بانک پاسارگاد تأمین شده است

در گفت و گو با معاون بالادستی شرکت گسترش انرژی پاسارگاد مطرح شد:

ادغام سه شرکت بالادستی، سکوی صعود به بازار سرمایه

نیروگاه ارومیه

نیروگاه ارومیه در مرحله اولیه شامل ۶ واحد توربین گاز کلاس E ساخت شرکت مپنا که از طریق برگزاری مزایده سازمان خصوصی سازی در سال ۹۰ به شرکت تدبیر سازان سرآمد واگذار شده است. سهم شرکت گسترش انرژی پاسارگاد، ۳۷.۵ درصد، شرکت ماهتاب گستر، ۳۷.۵ درصد و شرکت سرمایه

مگاوات و بخش یوتیلیتی شامل ۴ واحد آب شیرین کن، ۳ واحد بویلر و سایر تجهیزات مربوط به تأمین بخار و آب با شرایط مختلف جهت مصارف پالایشگاه قشم و سایر نیازهای منطقه است. به علاوه یک واحد ترکیبی گاز به قدرت اسمی ۳۲۰ مگاوات و از نوع کلاس F در دست احداث است که مراحل راه اندازی را می گذراند و در دی ماه سال جاری به بهره برداری خواهد رسید.

کیلو وات ساعت و میزان تولید آن حدود ۲.۲ میلیارد کیلو وات ساعت است. این نیروگاه توسط شرکت پرتو شمس تابان مدیریت می شود و ۱۰ نفر نیرو دارد. سایر امور نیروگاه مثل بهره برداری، تغییرات و خدمات از طریق پیمانکار انجام می شود.

نیروگاه قشم

این نیروگاه شامل دو واحد F5 و یک واحد F6 با مجموع قدرت اسمی ۸۴

نیروگاه خوی

این نیروگاه در سال ۱۳۸۹ از طریق مزایده توسط سازمان خصوصی سازی به کنسرسیومی متشکل از شرکت های گسترش انرژی پاسارگاد (۳۶ درصد)، شرکت انرژی گستر جم و آراین ماهتاب گستر (۳۲ درصد) واگذار شد. تاسیسات نیروگاه شامل یک بلوک سیکل ترکیبی به قدرت ۳۰۰ مگاوات است. آمادگی نیروگاه در سال حدوداً برابر ۲.۵ میلیارد

گفت و گو

مهندس محمد ملاکی عضو هیئت مدیره و معاون نیرو شرکت گسترش انرژی پاسارگاد:

درس آموخته های گسترش انرژی پاسارگاد، گواهی بر اجرای مگا پروژه ها

مهندس محمد ملاکی متولد ۱۳۳۱ و فارغ التحصیل رشته برق و الکترونیک از دانشگاه صنعتی شریف (سال ۱۳۵۴) است. تدریس در دانشگاه، ۳ سال مدیریت در امور عمرانی و سازندگی، ۸ سال مدیر عامل برق خراسان، ۱۷ سال معاون وزیران نفت و نیرو، ۱۷ سال حضور موفق در بخش خصوصی و در حال حاضر عضو هیئت مدیره شرکت گسترش انرژی پاسارگاد در کارنامه و سوابق وی به چشم می خورد. مهندس ملاکی در خصوص فعالیت های شرکت گسترش انرژی پاسارگاد مواردی را مطرح کرده است که در ادامه می خوانیم:

۳۰۰ مگاوات و ۶ توربین گازی F5 مجموعاً به ظرفیت ۱۵۰ مگاواتی است. البته طی سال های بعدی ۴ واحد کوچک موتور گاز سوز به ظرفیت مجموع ۳ مگاوات در نیروگاه نصب شده و مجموع ظرفیت نیروگاه برابر ۵۰۳ مگاوات است. آمادگی مجموعه برای تولید در سال حدود ۳.۵ میلیارد کیلو وات ساعت بوده که با هماهنگی شبکه حدود ۲.۶ میلیارد کیلو وات ساعت برق در سال تولید می کند. مجموع کارکنان شرکت ۱۰۱ نفر است که امور مدیریتی و نظارت بر کار پیمانکاران را بر عهده دارند.

برق و یوتیلیتی یکی از سه حوزه فعالیت شرکت گسترش انرژی پاسارگاد در کنار بخش بالادستی و پایین دستی است. محور فعالیت های این بخش اعم از انواع مختلف تولید، انتقال و توزیع برق، انتقال گاز و آب و همچنین واحدهای یوتیلیتی است که مجموعاً ۹ شرکت نیز در این بخش فعالند.

نیروگاه شریعتی

نیروگاه شریعتی سال ۱۳۹۱ از طریق مزایده ای که توسط سازمان خصوصی سازی برگزار شد، به این شرکت فروخته شد. این نیروگاه دارای یک بلوک سیکل ترکیبی با قدرت مجموع

بزرگ، شامل ۲ نیروگاه آبی با قدرتی حدود ۴۰۰ مگاوات هر کدام خط انتقال آب از سد طالقان در استان قزوین همراه با تصفیه خانه مربوطه، احداث حدود ۱۰۰۰ مگاوات نیروگاه خورشیدی ظرف سال جاری و نیروگاه‌های سوخت فسیلی بزرگ و با گرایش حداکثر ساخت داخل در دست بررسی و اقدام است که امیدواریم با تأمین منابع لازم انجام شود. در پایان خاطر نشان می‌شود که شرکت گسترش انرژی پاسارگاد در مرحله ویژه‌ای قرار دارد؛ و علاوه بر سهم قابل توجهی در تأمین برق کشور، با ایجاد تنوع در تولید این نوع انرژی، اقدامات قابل توجهی در بخش بالادستی نفت و گاز پالایشگاه اسکله و تجارت را به منصفه ظهور رسانیده که ظرف سال جاری بخش قابل توجهی از آنها به بهره‌برداری می‌رسد گواهی از ظرفیت شرکت برای انجام کارهای بزرگتر و پروژه‌های عظیم‌تر می‌باشد، امید است که امکان توسعه فعالیت در زمینه‌های مختلف انرژی با کمک دستگاه‌های مربوطه نظیر وزارتخانه‌های نفت، نیرو، اقتصاد و دارایی، سازمان برنامه و دیگر مراجع مربوطه فراهم گردد.

میزان تولید سالانه آن حدود ۲,۴ میلیارد کیلووات ساعت، ارزش سرمایه‌گذاری حدود ۹۵ میلیون یورو و درآمد سالانه آن حدود ۴۵۰ میلیارد تومان در سال بر اساس نرخ‌های فعلی پیش بینی می‌شود. (ب) واحد سوم بخار مربوط به بلوک سیکل ترکیبی نیروگاه ارومیه به قدرت ۱۵۰ مگاوات که حدوداً نیمه دوم امسال به بهره‌برداری می‌رسد. میزان تولید آن سالانه بیش از ۱,۲ میلیارد متر مکعب است که باعث صرفه جویی در سوخت گاز به میزان حدود ۴۰۰ میلیون متر مکعب در سال می‌شود. ارزش سرمایه‌گذاری این واحد برابر ۱۴۰ میلیون یورو است که ۷۵ درصد آن وام از طریق صندوق توسعه ملی و مابقی از محل آورده سرمایه‌گذاری تأمین شده است. (ج) فاز ۲ نیروگاه خورشیدی سمنان به قدرت ۸ مگاوات و به میزان سرمایه‌گذاری ۴,۵ میلیون یورو که ظرف سال جاری تکمیل و وارد مدار بهره‌برداری خواهد شد. در فاز ۲ نیروگاه سیرجان به قدرت ۲۲ مگاوات در دست اجراست ظرف سال جاری خرید تجهیزات مربوطه به نتیجه رسیده و سال بعد تکمیل خواهد شد. علاوه بر پروژه‌های مذکور در تعدادی پروژه

☉ شرکت تولید برق آذربایجان غربی

۳۶ درصد این شرکت متعلق به شرکت گسترش انرژی پاسارگاد است که در زمینه بهره‌برداری و نگهداری نیروگاه‌ها به عنوان پیمانکار فعالیت می‌کند. این شرکت هم‌اکنون مسئولیت نگهداری و تعمیرات نیروگاه‌های ارومیه، خوی، نیروگاه شوباد کهنوج و نیروگاه کوچک ارومیه که متعلق به دولت است را بر عهده دارد و ۳۴ نفر در این شرکت مشغول به کار هستند.

☉ پروژه‌های در حال بهره‌برداری

طبق توضیحات قبلی مشخص شد که نیروگاه‌های شریعتی، خوی، ارومیه، قشم، سیرجان مجموعاً به قدرت حدود ۲۳۰۰ مگاوات در حال بهره‌برداری و تولید هستند، همچنین خط گاز شماره ۶ نیز در حال بهره‌برداری کامل است.

☉ پرونده‌های در دست احداث

(الف) واحد ۳۲۰ مگاواتی قشم که ظرف فروردین ماه امسال به شبکه برق وارد خواهد شد.

گذاری امید، ۲۵ درصد است. مجموع قدرت این نیروگاه در بخش گاز ۹۵۴ مگاوات است. که دو واحد بخار به قدرت هر یک ۱۵۰ مگاوات طی سال‌های ۹۹ و ۱۴۰۰ به بهره‌برداری رسیده و واحد سوم نیز طی سال‌های جاری راه‌اندازی خواهد شد و در نتیجه قدرت اسمی نیروگاه به حدود ۱۵۰۰ مگاوات خواهد رسید. میزان تولید نیروگاه در شرایط فعلی حدود ۹ میلیارد کیلووات ساعت می‌باشد که پس از تکمیل به بیش از ۱۰ میلیارد خواهد رسید.

☉ نیروگاه سیرجان

فاز یک نیروگاه RG سیرجان شامل ۲ واحد ۲ مگاواتی است که در محل منطقه ویژه اقتصادی سیرجان و با صد درصد سرمایه‌گذاری شرکت احداث شده است. فاز ۲ این نیروگاه که به دلیل عدم تخصیص منابع از صندوق توسعه ملی علیرغم تصویب اولیه شرکت متوقف و خسارت بالغ بر ۲۲ مگاوات است که بخشی از فعالیت‌های سیویل آن انجام شده و متقابلاً تکمیل خواهد شد.

☉ شرکت تابان انرژی

این شرکت در زمینه‌های مختلف فعالیت دارد، اما به طور کلی فعالیت‌های پیمانکاری نظیر؛ بهره‌برداری، نگه‌داری خط انتقال گاز شماره ۶ غرب کشور و صادرات به عراق، بهره‌برداری و نگهداری نیروگاه و پالایشگاه قشم و تعدادی دیگر را بر عهده دارد.

شرکت تابان انرژی در زمینه انرژی‌های تجدیدپذیر فعال بوده و نیروگاه خورشیدی دامغان با ظرفیت ۱۰ مگاوات را در دست کار دارد. فاز یک نیروگاه مذکور به قدرت دو مگاوات به بهره‌برداری رسیده است و فاز دو این نیروگاه به قدرت ۸ مگاوات ظرف سال جاری به بهره‌برداری خواهد رسید.

☉ شرکت سیوان انرژی

شرکت سیوان انرژی در وضعیت فعلی کارهای پیمانکاری در زمینه مخابرات، کنترل، ابزار دقیق، تاسیسات برق و ساختمان را بر عهده دارد. این شرکت هم‌اکنون در پروژه‌های اسکله قشم، نیروگاه و پالایشگاه قشم و همچنین خط انتقال گاز شماره ۶ فعال است و همچنین در پروژه‌هایی

نظیر کالیبراسیون کنتورهای گاز به عنوان برنده تعیین شده است که در صورت ابلاغ به صورت قرارداد B.O.T شروع به فعالیت خواهد کرد. موافقت نامه‌ای جهت احداث نیروگاه خورشیدی به قدرت ۶۰ مگاوات توسط نیروگاه مذکور با وزارت نیرو مبادله شده است که انشالله با فراهم شدن شرایط اجرا خواهد شد.

☉ شرکت نفتانیر

شرکت مذکور احداث پروژه مهم انتقال گاز به غرب کشور و صادرات آن به عراق از طریق خط ششم سراسری در یک قرارداد B.O.T بر عهده داشته که عمده فعالیت‌های مذکور به پایان رسید. در ادامه بهره‌برداری و نگهداری تجهیزات بر عهده شرکت ملی گاز خواهد بود.

این پروژه شامل ۵۹۲ کیلومتر خطوط گاز (۴۹,۵۶ و ۱۳۰ اینچ) ۱۵ ایستگاه افزایش گاز به ظرفیت هر ایستگاه ۴ توربو کمپرسور و کلیه تجهیزات جانبی بوده و یکی از پروژه‌های اجرایی بزرگ کشور می‌باشد که توسط شرکت نفتانیر در مدت مناسبی به نتیجه رسیده است.

انرژی پاسارگاد در خصوص پروژه پتروشیمی فجر کرمان نیز می‌گوید: قرارداد این پروژه نهایی و پیمانکار نیز مشخص شده است اما نیاز است به منظور استفاده حداکثری از قوانین و مقررات مربوطه مکاتباتی با مسئولان انجام شود تا پروژه مذکور عملیاتی گردد. وی در خصوص مجتمع پلی‌الفین پاسارگاد در منطقه پارسین می‌گوید: این پروژه مدتی به دلیل اولویت بندی مالی متوقف شده بود، اما مجدد پیگیری‌ها و فعالیت برای این پروژه را آغاز کردیم و پیمانکار آن هم مشخص شده است.

به گفته مهندس رمضان پور در حال حاضر پیگیر تأمین مالی این مجتمع هستیم و امیدواریم بتوانیم در مدت زمان ۳۴ ماه این پروژه تمام کنیم و به بهره‌برداری برسانیم.

معاون پایین دستی گروه گسترش انرژی پاسارگاد درباره پالایشگاه ۶۰ هزار بشکه‌ای جاوید که از دیگر پروژه‌های این شرکت است، می‌گوید: کلنگ زنی این پروژه در منطقه قشم از سوی وزیر نفت و همزمان با افتتاح پالایشگاه نفت خام فوق سنگین قشم در سال گذشته انجام شد.

رمضان پور می‌افزاید: کارهای مربوط به مناقصه و انتخاب پیمانکار انجام شده است و مدت زمان اجرای این پروژه از زمان آغاز عملیات ۳۶ ماه برآورد شده است. گفتنی است در این پالایشگاه فرآورده‌های نفتی نظیر بنزین و نفت گاز تولید خواهد شد.

وی با معرفی پالایشگاه ۳۰۰ هزار بشکه‌ای قشم به عنوان یکی از پروژه‌های مهم و قابل توجه شرکت می‌گوید: این پروژه قرار است با مشارکت و سرمایه گذاری بانک‌های پاسارگاد، تجارت، ملت و اقتصاد نوین انجام شود و امیدواریم اقدامات اجرایی این پروژه

شرکت در قشم نیز انجام شد. وی همچنین با بیان اینکه اجرای پروژه پلی‌الفین پاسارگاد سینا در منطقه چابهار از دیگر اقدامات این معاونت است، می‌افزاید: این پروژه تاکنون ۱۸ درصد پیشرفت داشته است، همچنین پیمانکار اجرایی در این پروژه مشخص و با پرداخت پیش پرداخت، قرارداد مؤثر گردیده و عملیات اجرایی شروع شده است.

به گفته مهندس رمضان پور برای عملیات اجرایی این پروژه ۳۰ ماه زمان برآورد شده و قرار است در نیمه دوم سال ۱۴۰۳ به بهره‌برداری برسد.

وی با اشاره به تولید متانول در این مجتمع می‌گوید: از متانول، پلی‌اتیلن و پروپیلن که مهم‌ترین واحدهای سازنده پلاستیک هستند به دست می‌آید و عمده این محصولات هم جنبه صادراتی دارند.

معاون پایین دستی گروه گسترش

کلنگ زنی پالایشگاه ۶۰ هزار بشکه‌ای جاوید دی ماه سال ۱۴۰۰ از سوی وزیر نفت انجام شد

پالایشگاه نفت سنگین قشم در دی ماه سال ۱۴۰۰ از سوی آیت الله رئیسی، رئیس جمهور به بهره برداری رسید

گفت‌وگو

معاون پایین دستی شرکت گسترش انرژی پاسارگاد عنوان کرد:

اجرای مهم‌ترین طرح‌های بخش پایین دستی، تسریع گر توسعه صنعت نفت

انرژی پاسارگاد گفت و گو کردیم. رمضان پور از مدیران شناخته شده در صنعت پالایش است. وی بعد از گذراندن دوره کارشناسی در رشته مهندسی شیمی دانشگاه صنعت نفت دانشکده مهندسی نفت اهواز، به استخدام پالایشگاه بندر عباس درآمد و ۲۵ سال در بخش‌های مختلف این پالایشگاه خدمت کرد و سپس به عنوان مدیر عامل پالایشگاه نفت امام خمینی شازند منصوب شد.

وی درباره پروژه‌های مهم هلدینگ گسترش انرژی پاسارگاد در بخش پایین دستی می‌گوید: یکی از اقدامات مهم در بخش پایین دستی شرکت گسترش انرژی پاسارگاد، پالایشگاه نفت سنگین قشم بود که نخستین عرضه بورس کالای این پالایشگاه در ایام نوروز در اسفند نفتی این

شرکت گسترش انرژی پاسارگاد به عنوان یک هلدینگ سرمایه گذار ایرانی در حوزه انرژی از طریق ۹ شرکت فقط در بخش پایین دستی خود، در ایران و بازار بین‌المللی حضور فعال دارد.

به عنوان مثال یکی از اقدامات این شرکت در بخش پایین دستی، ساخت و تکمیل پالایشگاه نفت سنگین قشم بود که در دی ماه سال ۱۴۰۰ از سوی آیت‌الله رئیسی، رئیس دولت سیزدهم به بهره‌برداری رسید. در این پروژه ۳۵ هزار بشکه نفت فوق سنگین پالایش شده و عمدتاً به قیر و برش‌های سبک نفتی که برای صادرات بسیار ارزش است تبدیل می‌شود.

برای اطلاعات بیشتر با مهندس غلامحسین رمضان پور معاون پایین دستی شرکت گسترش

راه اندازی زودهنگام پالایشگاه نفت فوق سنگین قشم به دست توانمند متخصصان داخلی

گفت‌وگو

دی ماه سال ۱۴۰۰ پالایشگاه نفت خام فوق سنگین قشم با حضور رئیس دولت حجت الاسلام رئیسی افتتاح و بهره‌برداری رسمی شد، از مزایای این پالایشگاه که هم اکنون به ظرفیت کامل تولید رسیده است می‌توان به تضمین برداشت از میادین مشترک، اشتغالزایی، تولید محصولات با کیفیت بالا و کمک به ارتقای صادرات فرآورده از جمله قیر اشاره کرد. در واقع در سال تولید، پشتیبانی و مانع زدایی و با تلاش شبانه روزی متخصصان هلدینگ گسترش انرژی پاسارگاد با راه‌اندازی زودهنگام پالایشگاه نفت خام فوق سنگین قشم، برگ زرینی بر افتخارات این مجموعه و کشور عزیزمان افزوده شد، امید است که در سال تولید، دانش بنیان، اشتغال آفرینی بتوان فعالیت‌های این شرکت را توسعه بخشید. برای اطلاع از جزئیات راه‌اندازی نخستین پالایشگاه نفت خام فوق سنگین در ایران به سراغ مدیرعامل این شرکت مهندس حامد دشمن فنا مدیرعامل شرکت پارس بهین پالایش نفت قشم، یکی از شرکت‌های زیرمجموعه شرکت گسترش انرژی پاسارگاد در منطقه آزاد جزیره قشم رفته و گفتگویی انجام داده ایم.

مورد نیاز صنایع نفت و گاز را نصب کرده و طی یکی دو ماه آینده به بهره‌برداری خواهد رسید. رمضان پور با اشاره به شرکت پردیس فن آوران البرز زنجان (مؤسس شهرک صنعتی پردیس فن آوران البرز) نیز می‌گوید: این شهرک صنعتی دارای زمینی به مساحت ۹۵ هکتار واقع در استان زنجان شهرستان خرم دره بوده که صنایع نساجی، غذایی، شیمیایی، سلولزی، الکترونیک و کارگاه‌های کوچک خدماتی امکان فعالیت در آن را دارند.

معاون پایین دستی گروه گسترش انرژی پاسارگاد در ادامه می‌افزاید: شهرک صنعتی پردیس فن آوران البرز به دلیل قرار گرفتن در شعاع بالای ۱۲۰ کیلومتری از تهران دارای معافیت مالیاتی است و همچنین نیروی انسانی متخصص، قیمت مناسب زمین، دسترسی آسان به آزادراه قزوین - زنجان و امکانات زیربنایی کامل شامل انشعاب آب، گاز و برق، مکانی مناسب برای سرمایه‌گذاری را فراهم کرده است.

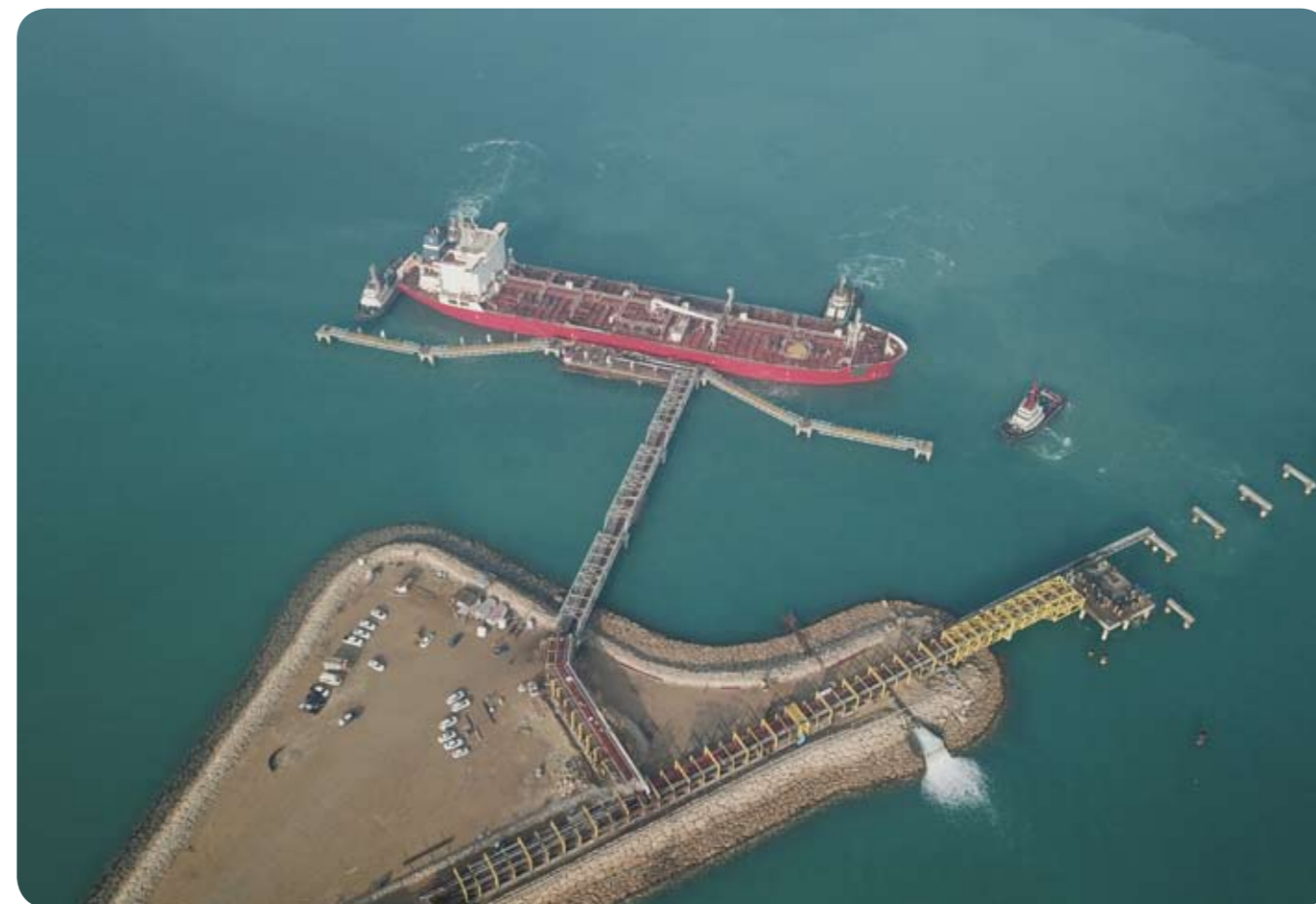

بهره‌برداری از
فاز اول اسکله
حرا با ظرفیت
۴۰ هزار تن

۵ محموله نفت خام در این اسکله تخلیه شد و هم‌اکنون مواد تولید شده در پالایشگاه قشم مثل قیر و برش‌های سبک را از طریق اسکله حرا صادر می‌شود. فاز دوم و سوم این پروژه ظرفیت اسکله را به ۷۰ هزار تن افزایش خواهد داد که پیش‌بینی می‌شود در نیمه اول امسال به بهره‌برداری برسد.

وی درباره شرکت پلی اتیلن گستران البرز که یکی دیگر از شرکت‌های زیرمجموعه معاونت پایین دستی است می‌گوید: هدف از تاسیس این شرکت تولید لوله‌های پلی اتیلن مور نیاز صنایع گاز رسانی بوده که اخیراً به دلیل کاهش مصرف این نوع لوله‌ها شرکت با تغییر رویکرد، تجهیزات لازم به منظور تولید ورق‌های ژئوممبران

هر چه سریعتر آغاز شود. رمضان پور در خصوص اسکله حرا نیز می‌گوید: به دلیل اینکه در منطقه قشم چند پالایشگاه وجود خواهد داشت؛ برای همین به زیرساخت‌های مناسب نیاز است که اسکله حرا نیز به همین منظور در این منطقه تعریف شده است. معاون پایین دستی گروه گسترش انرژی پاسارگاد با اشاره به اینکه شرکت ساخت و بهره‌برداری حرا متولی این کار است می‌افزاید: این شرکت پروژه را در یک قرارداد BOT ده ساله به شرکت تجهیز و توسعه هنگام واگذار کرده است. در حال حاضر فاز اول به نام اسکله فرعی با ظرفیت ۴۰ هزار تن به بهره‌برداری رسیده است. مهندس رمضان پور می‌گوید: در ماه‌های آخر پار سال

⊕ **لطفاً درباره میزان اشتغال زایی این پروژه توضیح دهید و اینکه آیا از نیروهای بومی استفاده می‌شود یا خیر؟**

در حال حاضر در حدود ۳۰۰ نفر به صورت مستقیم با میانگین سنی ۳۲ سال در این پالایشگاه مشغول به کار هستند، همچنین راه‌اندازی این پالایشگاه علاوه بر اشتغال زایی مستقیم و در حدود ۱۲۰۰ نفر اشتغال زایی غیر مستقیم را نیز به همراه داشته است.

جذب و استفاده از نیروهای متخصص بومی و در کنار آن جذب و آموزش نیروهای جوان بومی و همچنین همکاری با دانشگاه آزاد قشم به منظور استفاده از ظرفیت‌های مشترک به منظور ارتباط هر چه بهتر صنعت و دانشگاه و متعاقباً آموزش و آماده سازی فارغ‌التحصیلان جهت ورود به بازار کار از اولویت‌های این پالایشگاه بوده و در حال حاضر بیش از ۶۵ درصد کارکنان این شرکت شامل بومی هستند. علاوه بر این، با توجه به زیرساخت‌های منطقه، نیروهای غیر بومی متخصص از لحاظ اقتصادی فرصت بالقوه مناسبی برای جزیره و همچنین سایر تاسیسات صنعتی آن محسوب می‌شوند که به همین منظور نیز بسته‌های تشویقی متنوعی جهت تشویق کارکنان غیر بومی به ساکن شدن در جزیره تهیه و در آینده‌ای نزدیک اجرایی خواهد شد.

⊕ **لطفاً کمی درباره برنامه‌های در دست اقدام شرکت نیز توضیح دهید.**

در سال جدید علاوه بر تثبیت تولید پایدار و اتمام فعالیت‌های جزئی باقیمانده پروژه، تمرکز بر بازار یابی محصولات و معرفی محصول برش سبک هیدروکربن پالایشگاه به عنوان محصولی جدید در بازار جهانی و کسب سهم قابل توجهی از بازار قیر آسیا جزو برنامه‌های اصلی این شرکت است.

علاوه بر این توسعه ناوگان حمل و نقل خوراک، ایجاد آزمایشگاه مرجع محصولات نفتی در جزیره با توجه به عدم وجود چنین آزمایشگاهی در جزیره و فرصت مناسب خدمت‌دهی با صنایع همجوار، افزایش ظرفیت ذخیره سازی خوراک پالایشگاه، تکمیل فاز ۲، اجرای پروژه‌های بهینه سازی دانش بنیان و تولید محصولات جدید بر اساس نیاز بازار و همچنین ایجاد واحد روغن سازی با توجه به ظرفیت ایجاد شده توسط فاز ۱ پالایشگاه از جمله برنامه‌های سال ۱۴۰۱ است که امیدواریم بتوانیم با برنامه‌ریزی‌های دقیق به این مهم دست یابیم.

⊕ **برنامه شرکت برای صادرات محصولات شرکت به چه نحوی است؟**

همسو با صادرات محصولات تولیدی و با پیگیری‌های مستمر، مجوز فروش محصول برش سبک هیدروکربن اخذ و قرارداد فروش اولین محموله منعقد شده است. همچنین اقدام‌های لازم در خصوص اخذ مجوزهای استاندارد و فروش محصول قیر در بورس کالا نیز انجام و اولین محصول در تاریخ ۱۴۰۰/۱/۹ عرضه شد.

⊕ **تغییرات مدیریتی چه تاثیری در روند کار این پالایشگاه داشت؟**

در انتهای مهرماه سال گذشته و با شروع به کار تیم مدیریتی جدید و تغییر سیاست گذاری هلدینگ گسترش انرژی پاسارگاد، راه‌اندازی پالایشگاه نفت سنگین قشم در اولویت قرار گرفت و برنامه ریزی‌های مورد نیاز جهت راه‌اندازی پیش از موعد (EC) اولین پالایشگاه نفت خام فوق سنگین کشور صورت پذیرفت.

در اولین مرحله با بازنگری ساختار سازمانی و تشکیل تیم‌های متخصص راه‌اندازی شامل آتش نشانی، آزمایشگاه، بهره‌برداری، انبار، تعمیرات و ... جلسات بررسی موانع راه‌اندازی تشکیل و فعالیت‌های باقی مانده به دو بخش مانع راه‌اندازی و غیر مانع راه‌اندازی تقسیم و پس از آن با تخصیص منابع موجود به فعالیت‌های مانع راه‌اندازی این فعالیت‌ها به سرعت تکمیل شد.

پیش از این طبق برنامه ریزی‌های صورت گرفته و با توجه به وابستگی این پالایشگاه به اسکله پاسارگاد (حراقشم) جهت دریافت خوراک و ارسال محصولات، زمان تقریبی راه‌اندازی مهرماه ۱۴۰۱ در نظر گرفته شده بود، اما بر اساس سیاست‌های

طراحی پایه پالایشگاه به نحوی صورت گرفته که پس از نمک زدایی از نفت خام سنگین، قیر و محصولات میان تقطیر شامل نفتا، نفت سفید و گازوییل نیز تولید می‌شود

⊕ **آقای مهندس در ابتدا بفرمایید ساخت این پالایشگاه با چه هدفی در دستور کار قرار گرفت و درباره میزان ظرفیت و هزینه‌های انجام شده نیز بفرمایید.**

ساخت پالایشگاه نفت خام سنگین قشم در زمینی به مساحت ۴۶ هکتار واقع در جزیره قشم، در ۲ فاز با ظرفیت پالایش روزانه ۷۰ هزار بشکه نفت خام سنگین میدان نفتی سرور و نوروز به منظور تولید محصولات با ارزش افزوده بالاتر و جلوگیری از خام فروشی و ایجاد پایه‌ای جهت توسعه صنایع گوناگون پایین دستی نفت از سال ۹۷ آغاز شد. فاز ۱ این پالایشگاه با سرمایه گذاری بیش از ۲۰۰ میلیون دلار تا کنون به اتمام رسیده و فاز ۲ آن دارای پیشرفت ۳۰ درصدی است، این پروژه در دی ماه سال گذشته و با حضور ریاست جمهوری و وزیر نفت بهره‌برداری شد.

⊕ **چه محصولاتی در این پالایشگاه تولید می‌شود؟**

محصولات این پالایشگاه شامل برش هیدروکربن سبک به ظرفیت بیش از ۵،۵ میلیون بشکه در سال و انواع قیرهای PG با ظرفیت بیش از ۹۰۰ هزار تن در سال است.

این پالایشگاه در دو فاز مختلف با محصول مشابه از جمله قیر به عنوان محصول اصلی و برش سبک هیدروکربن به عنوان محصول فرعی طراحی شده است. طراحی پایه پالایشگاه به نحوی صورت گرفته که پس از نمک زدایی از نفت خام سنگین، قیر و محصولات میان تقطیر شامل نفتا، نفت سفید و گازوییل نیز تولید می‌شود. در حال حاضر محصولات میان تقطیر باهم ترکیب شده و محصول برش سبک هیدروکربن بدست می‌آید که در صورت ایجاد واحدهای گوگرد زدایی می‌توان هر یک از محصولات را بصورت مجزا تولید و صادر کرد.

یادداشت

حمیدرضا شکوهی
روزنامه‌نگار

چگونه می‌توان از سرمایه محدود داخلی به نحو مطلوب استفاده کرد؟

طرفیت
هدینگ‌های انرژی برای
توسعه صنعت نفت و گاز

به‌طور طبیعی سالانه در صنعت نفت باید بیش از ۲۰ تا ۲۵ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری شود و اگر این رقم کاهش یابد کل چرخه دچار اختلال می‌شود. وزیر نفت پیش از این از نیاز صنعت نفت به ۱۶۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری سخن گفته بود. مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران هم گفته است: اگر بخواهیم تولید نفت خام را به ۵.۷ میلیون بشکه در روز برسانیم به حدود ۹۰ میلیارد دلار منابع مالی نیاز داریم، همچنین اگر بخواهیم ظرفیت تولید روزانه گاز را متناسب با نیاز کشور ۱.۵ برابر کرده و به ۱.۵ میلیارد مترمکعب در روز برسانیم، باید ۷۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری کنیم. اما پرسش مهم این است که این سرمایه‌گذاری چگونه باید تأمین شود؟ از بین راه‌های متعددی که برای تأمین مالی پروژه‌ها در صنعت

نفت وجود دارد، مهم‌ترین و بهترین راه، جذب شرکت‌های خارجی و تأمین مالی پروژه‌ها از طریق فاینانس خارجی است، راهکاری که در زمان تحریم تقریباً قفل است و نمی‌توان حساب ویژه‌ای روی آن باز کرد. طبعاً تحریم‌های اقتصادی که عمده فشار خود را روی صنعت نفت کشورمان وارد می‌کند، موضوعی دیپلماتیک است و با توجه به سیاست‌های جمهوری اسلامی ایران و ضدیت برخی کشورها و جریانه‌ها با آن، همانگونه که امکان لغو آن وجود دارد، امکان بازگشت مجدد آن هم موجود است. کمالاتی که پس از لغو تحریم‌ها با تحقق برجام، با تغییر جناح حاکم در آمریکا، آن‌ها از برجام خارج شدند و تحریم‌های شدیدی بر ایران اعمال شد. اگر چه امکان لغو دوباره تحریم وجود دارد اما فراموش نکنیم که جذب سرمایه‌گذاری خارجی صرفاً با تأمین امنیت

تسهیل حضور هلدینگ‌های حوزه انرژی و بانک‌ها به منظور سرمایه‌گذاری در پروژه‌های نفت و گاز، اقدامی ضروری است که البته مستلزم انعطاف‌پذیری از طرف مجموعه وزارت نفت یا کارفرما و تسریع در مراحل تصویب طرح‌ها و همچنین عزم عمومی و به تبع آن همکاری هم‌دلی برای پیشبرد پروژه‌هاست.

سرمایه‌گذاری امکان‌پذیر است و رفت و برگشت مداوم تحریم‌ها می‌تواند شرکت‌های خارجی را در سرمایه‌گذاری در پروژه‌های نفت و گاز ایران دچار تردید کند؛ همانگونه که خریداران نفت ایران در صورت لغو مجدد تحریم‌ها، با احتیاط بیشتری در انعقاد قرارداد خرید نفت از ایران عمل می‌کنند. بنابراین باید راهکارهای دیگری را نیز به موازات باز بودن پرونده جذب سرمایه‌گذاری خارجی در نظر گرفت. راه‌های دیگری برای تأمین مالی پروژه‌ها از جمله استفاده از منابع صندوق توسعه ملی، منابع بانکی و بازار پول، عرضه اوراق مشارکت و انواع اوراق مالی اسلامی یا فروش بخشی از سهام شرکتی برای سرمایه‌گذاری در پروژه‌های جدید وجود دارد که شرکت‌های نفتی آن را تجربه کرده‌اند. بنابراین بهره‌گیری از منابع داخلی برای تأمین مالی پروژه‌ها، امکان‌پذیر و عملیاتی است.

در این میان، برخی از محدود بودن و کافی نبودن میزان سرمایه داخلی برای افزایش ظرفیت تولید نفت و گاز کشور و اجرای پروژه‌های عظیم سخن می‌گویند و از این منظر ضرورت جذب منابع خارجی را مطرح می‌کنند، اما واقعیت آن است که با منابع موجود نیز می‌توان گام‌هایی برداشت.

البته جذب منابع مالی، مشروط به تأمین پیش‌نیازهایی است که تدارک آن مستلزم اجزای همگانی و عزمی ملی است. تجهیز منابع داخلی، همراهی سازمان‌های کارفرمایی، تقویت ساز و کارهای موجود و افزایش جذابیت مدل‌های قرار دادی و مدل‌های کسب و کار، مقدمات تأمین منابع مالی و توسعه سرمایه‌گذاری است. اگر این پیش‌نیازها تأمین شد، آنگاه می‌توانیم به تقویت سرمایه‌گذاری داخلی امیدوار باشیم.

نکته مهم، تفاوت نوع سرمایه‌گذاری در صنعت نفت با صنعت پتروشیمی است. در صنعت پتروشیمی، باید یک پلنت پتروشیمی به‌طور کامل راه‌اندازی شود اما در صنعت نفت با ظرفیت‌های موجود می‌توان در میدانی مشخص، افزایش تولید ایجاد کرد و با منابع مالی حاصل از فروش نفت همان میدان، ظرفیت تولید را ارتقا داد. در این صورت امکان فعال کردن بخشی از ظرفیت بالادست با سرمایه‌گذاری کمتر فراهم می‌شود. آنگاه توسعه میدانی را که نیازمند ۲ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری است، با سرمایه‌ای تا یک پنجم این میزان می‌توان آغاز کرد و از منابع مالی حاصل از همان میدان برای تزریق سرمایه و ارتقای ظرفیت تولید استفاده کرد.

اگر از این منظر به پروژه‌های صنعت نفت بنگریم، امکان افزایش ظرفیت از میادین قدیمی و حتی

توسعه میادین جدید با سرمایه داخلی فراهم می‌شود و اینجاست که نقش هلدینگ‌ها و بانک‌ها در تأمین سرمایه مورد نیاز برای پروژه‌های نفت و گاز برجسته‌تر می‌شود. در صنعت پتروشیمی شاهد توسعه در مدل کسب و کار جدیدی با کمک بخشی خصوصی و هلدینگ‌ها، توسعه نسبتاً مطلوبی ایجاد شده که این الگو با بهره‌گیری از پتانسیل هلدینگ‌ها و بانک‌ها در صنعت نفت و گاز هم قابلیت اجرا دارد. هلدینگ‌های مهم حوزه انرژی که از دو ویژگی توان و تخصص و تجربه کاری و همچنین دسترسی به منابع مالی برخوردارند، بهترین مرجع برای توسعه میادین و اجرای پروژه‌های نفت و گاز در زمان تحریم هستند و در زمان لغو تحریم نیز از طریق همکاری با شرکت‌های خارجی، امکان کسب تجربه از آنها را پیدا می‌کنند تا به تقویت توان فنی خود بپردازند. تسهیل حضور هلدینگ‌های حوزه انرژی و بانک‌ها به منظور سرمایه‌گذاری در پروژه‌های نفت و گاز، اقدامی ضروری است که البته مستلزم انعطاف‌پذیری از طرف مجموعه وزارت نفت یا کارفرما و تسریع در مراحل تصویب طرح‌ها و همچنین عزم عمومی و به تبع آن همکاری و همدلی برای پیشبرد پروژه‌هاست. از این طریق می‌توان افق‌های جدیدی پیش روی صنعت نفت باز کرد؛ بدون آنکه نیاز به منابع مالی دولت یا صندوق توسعه ملی - که در سال‌های اخیر، دچار افت منابع شده است - باشد و بخشی از خلأ ناشی از عدم حضور شرکت‌های خارجی یا عدم امکان جذب فاینانس خارجی را جبران کرد. بهره‌گیری از این امکان، همانگونه که پیش از این هم ذکر شد منافاتی با جذب منابع مالی و تکنولوژی خارجی در صورت لغو تحریم ندارد. اما باید این باور عمومی ایجاد شود که سکون و تکرار راه‌های از پیش تجربه شده، نمی‌تواند مسار به‌سرم منزل مقصود برساند.

یادداشت

حوری قاسمی
روزنامه‌نگار

بانک‌ها می‌توانند با جمع‌آوری نقدینگی خرد جامعه و هدایت آن به بخش فعال اقتصاد نه تنها تورم را کنترل کنند که اشتغال‌زایی را نیز رونق بخشند.

کنترل نقدینگی
و تورم با تزریق منابع بانکی
به صنعت نفت

در شرایطی که سود کمتری از تولید هر بشکه نفت به جیبشان می‌رود، سرمایه‌گذاری جدیدی را انجام دهند و ترجیح دادند پول نقد خود را - هر چند اندک - به سهامدارانشان بدهند.

تصمیم تولیدکنندگان نفت برای عدم بالا بردن هزینه برای سوخت‌های فسیلی برخلاف درخواست مصرف‌کنندگان برای عرضه بیشتر نفت است. اروپا و آسیا در حال حاضر در رقابت برای بدست آوردن گاز طبیعی هستند که قیمت آن را به بالاترین رقم رسانده است. در این بین، آمریکا و هند از ائتلاف اوپک پلاس خواسته‌اند نفت بیشتری تولید کند. چین از شرکت‌های انرژی داخلی درخواست کرده به هر قیمتی عرضه داخلی انرژی را تأمین کنند.

موضوعی که حتی با کنترل نسبی کرونا در جهان نیز ادامه دارد و

صنایع نفت و گاز جهان در دو دهه گذشته با نوسانات شدیدی همراه بوده است. قیمت نفت در همین دو دهه از سقوط‌های عجیب و غریب گرفته تا رشدهای سرسام‌آور را تجربه کرده و همین موضوع بر نحوه سرمایه‌گذاری در این صنعت اثر گذار بوده است.

با این حال شاید دو سال گذشته را بتوان عجیب‌ترین سال‌ها برای صنعتی دانست که بزرگترین منبع تأمین انرژی جهان و ایجادرشدی اقتصادی است.

سایه شیوع کرونا بر بازار نفت آنچنان سنگین بود که قیمت نفت از حدود ۸۰ دلار در هر بشکه به زیر ۲۰ دلار سقوط کرد. سقوط قیمت نفت در کنار کاهش تقاضا به دلیل توقف برخی فعالیت‌های اقتصادی، باعث شد تا سرمایه‌گذاری در این صنعت به شدت کم شود.

شرکت‌های بزرگ نفتی حاضر نبودند

هیچ کدام از شرکت‌های بزرگ نفتی دنیا بر نامه‌ای برای افزایش سرمایه‌گذاری‌ها ندارد.

این شرایط برای ایران پیچیده‌تر است. ایران علاوه بر ریسک‌های مختلفی که برای سرمایه‌گذاری در صنعت نفت و گاز خود دارد، با تحریم‌های یک‌جانبه آمریکا نیز روبرو است و این موضوع تأمین مالی از طریق سرمایه‌گذاری خارجی را کاهش داده است.

این در حالی است که وزیر نفت به نیاز سرمایه‌گذاری ۱۶۰ میلیارد دلاری در پروژه‌های صنایع نفت و گاز کشور تاکید دارد.

در ایران تا پیش از تحریم‌های اخیر بین‌المللی عمده سرمایه‌گذاری‌های کلان بخش انرژی توسط شرکت‌های خارجی انجام می‌شد که علاوه بر تأمین مالی انتقال تکنولوژی نیز در برخی موارد انجام می‌شد.

این موضوع باعث شد تا توجه به تأمین مالی از داخل کشور بیشتر شود و ایجاد صندوق‌های سرمایه‌گذاری در بازار سرمایه و همچنین توجه به نقدینگی بانک‌ها از جمله اقداماتی است که صورت گرفته است.

با این حال بخش زیادی از نقدینگی‌های خرد در دست مردم است که تا پیش از سقوط شاخص بورس، در بازار سرمایه‌گذاری شده بود. با خروج بخش زیادی از سهامداران از بورس، این نقدینگی به سمت بازارهای دیگر از جمله طلا، ارز و مسکن رفته و افزایش قیمت‌ها و همچنین بالا رفتن تورم را در پی داشته است. این در حالی است که بانک‌ها

در این زمان می‌توانند با جمع‌آوری نقدینگی خرد جامعه و هدایت آن به بخش فعال اقتصاد نه تنها تورم را کنترل کنند که اشتغالزایی را نیز رونق بخشند.

در اقتصاد بانک محور کشور، انتظار می‌رود شبکه بانکی نقش قابل توجهی در تأمین سرمایه مورد نیاز این بخش ایفا کرده و به عنوان موتور محرک اقتصاد کشور ایفای نقش کند.

بنابراین نقش بانک‌های داخلی در این زمان بسیار پراهمیت است. چنانچه دغدغه مدیران انرژی کشور در گذشته در کنار تأمین مالی پروژه‌ها، انتقال تکنولوژی نیز بوده است می‌توان به نقش بانک‌ها در حوزه تکنولوژی‌های پیشرفته و فعالیت‌های دانش‌بنیان به عنوان راه حلی مکمل جهت جبران محدودیت‌های انتقال تکنولوژی نیز اشاره کرد. اهمیت این موضوع آنجا بیشتر خودنمایی می‌کند که رهبر معظم انقلاب امسال را سال تولید دانش بنیان و اشتغالزایی نام نهاده‌اند و حضور بانک‌ها در پروژه‌های نفتی و گازی کشور مصداق عمل به این شعار سال خواهد بود.

از سوی دیگر ایران ۲۸ مخزن مشترک دارد که تولید از برخی از آنها آغاز نشده و لازم است برای جلوگیری از خسارت به منافع ملی، تولید از این میادین به حداکثر برسد. بنابراین ایران لازم است برای آنکه به جایگاه واقعی خود در نفت و گاز جهان برسد، سرمایه‌گذاری در این میادین را افزایش دهد.

ایران چهارمین دارنده ذخایر نفتی و دومین دارنده ذخایر گازی جهان است با این حال در بازارهای جهانی جایگاه در خور خود را ندارد و ضروری است از سرمایه‌های داخل کشور برای تولید صیانتی و حداکثری سود ببرد که در این میان بانک‌ها با توجه به اعتماد عمومی که دارند می‌توانند این نقدینگی را از جامعه جذب کرده و در یک سرمایه‌گذاری مطمئن در صنعت نفت تزریق کنند.

بطور کلی سرمایه‌گذاری در حوزه انرژی نه تنها در بلندمدت نتیجه بخش و سودآور است بلکه یک سرمایه‌گذاری مطمئن به شمار می‌رود. این در حالی است که سرمایه‌گذاری در بازارهای دیگر از بورس گرفته تا مسکن یا ریسک‌های متعددی همراه هستند، همچنین باعث ایجاد سوداگری و دلالتی می‌شود.

با توجه به این اهمیت بود که در

شکل گیری کنسرسیوم‌های مالی با حضور چند بانک، انگیزه بانک‌ها برای سرمایه‌گذاری در صنعت نفت را بالا برده و ریسک فعالیت آنها را کاهش می‌دهد

اواخر سال گذشته، وزیر نفت و وزیر اقتصاد از ایجاد کنسرسیومی از بانک‌ها برای تأمین مالی پروژه‌های صنعت نفت با ظرفیت تأمین مالی ۴ میلیارد دلار خبر دادند که اگر محقق شود لکوموتیوی برای کشاندن منابع بیشتر بانکی به صنعت نفت خواهد بود.

برآورد می‌شود که ایران ۴۰۰ میلیارد دلار نقدینگی دارد. برای استفاده از این سرمایه، وزیر امور اقتصادی و دارایی و رئیس بانک مرکزی باید به این منابع جهت بدهند و بانک‌ها را به سمتی سوق دهند که ضامن انتشار اوراق پروژه‌های بالادست نفت شوند تا پول ملی ایران وارد عرصه سوداگری و دلالتی نشود.

پول ملی ایران باید صرف تولید و ایجاد مزیت نسبی در بالادست نفت و همین‌طور پایین دست آن شود. ایجاد کنسرسیومی از بانک‌های داخلی آنجا اهمیت پیدا می‌کند که اجرای مگا پروژه‌های نفتی به سرمایه‌گذاری بالایی نیاز دارد و هر کدام از بانک‌ها به تنهایی نمی‌توانند این سرمایه را تأمین کنند اما ایجاد کنسرسیومی از چند بانک و تجمیع منابع مالی، علاوه بر اجرای طرح‌های نفتی، سود بالایی را نیز به دنبال دارد و چرخ اقتصاد مولد را به گردش درمی‌آورد. همچنین با این اقدام ریسک اجرای پروژه و طولانی شدن زمان اجرای آن نیز بین چند سرمایه‌گذار تقسیم می‌شود و کل منابع یک بانک را تحت تأثیر قرار نمی‌دهد.

شکل‌گیری کنسرسیوم‌های مالی با حضور چند بانک، انگیزه بانک‌ها برای سرمایه‌گذاری در صنعت نفت را بالا برده و ریسک فعالیت آنها را کاهش می‌دهد. این کنسرسیوم‌ها هم اگر با پشتوانه یک نهاد مالی بالاتر یعنی صندوق توسعه ملی شکل گیرد، به‌طور طبیعی ظرفیت مالی بزرگی برای صنعت نفت است که می‌تواند حداقل در زمان تحریم و در شرایطی که سرمایه‌گذاران خارجی حضور ندارند، در طرح‌های فوری مورد استفاده قرار گیرد.

مزیت مشارکت بانک‌ها در ابر پروژه‌های نفتی و گازی کشور در سال‌های قبل اگر چه مورد غفلت واقع شده بود اما در چند سال گذشته حضور بانک‌ها در طرح‌های نفتی قابل تأمل است.

در ماه‌های پایانی سال گذشته چند قرارداد بزرگ با بانک‌های تجاری کشور به امضا رسید که از تفاهم نامه برای احداث خط لوله گرفته تا ساخت و تکمیل پالایشگاه را شامل می‌شود. همچنین تا چند ماه آینده اولین تولید زود هنگام نفت از یکی از میادین نفتی ایران انجام خواهد شد. در مجموع حرکت منابع بانکی به سمت صنعت نفت می‌تواند رونق اقتصادی در کل ایران را به دنبال داشته باشد.

یادداشت

حمیدحقیقی
روزنامه‌نگار

همسوباپساکرونا؛ منطبق شدن با تحول بازار انرژی

بر کسی پوشیده نیست که کرونا تمام معادلات و مفاهیم اقتصادی و اجتماعی جهان را دگرگون کرد و بیره گرفته‌ایم اگر به تقسیم بندی پیش از کرونا و پساکرونا دست بزنیم. این تقسیم بندی به ما یادآوری می‌کند که می‌بایست تعاریفمان نسبت به پدیده‌های اطراف تغییر کند. چنان چه نتوانیم به شکلی مطلوب، با جهان پساکرونا هماهنگ شویم از گردونه توسعه مبتنی بر رفاه، رضایت و معنا خارج خواهیم شد. براساس گزارش شرکت مدیریتی Deloitte در پی شیوع کرونا، سه تغییر بنیادی اتفاق افتاده است:

تغییر ترجیحات مشتریان در دریافت خدمات
تغییر پارامترهای درآمدزایی با توجه به پاندمی کرونا
تغییر مدل‌های ارائه خدمت به مشتریان
در این جریان یک گزینه پیش پای شرکت‌های فعال در حوزه انرژی می‌گردد و آن این که باید مناسبات جدید بازار را رصد کنند و با چابک سازی سازمانی به سمت منعطف شدن مفاهیم و برنامه‌های استراتژیک گام بردارند. این پوست اندازی و منطبق شدن باید به بخش‌های عملیاتی منتقل شود تا سرعت و زمان طلایی همسویی با ترجیحات مشتریان را از دست ندهیم.

آنچه در باور عمومی از زیست عقاب یاد می‌شود شاید یک قصه پیش پا افتاده باشد اما رمز این روزهای بازار حوزه انرژی در همین قصه به ظاهر پیش پا افتاده نهفته است. می‌گویند عقاب در میانسالی ناچار به تصمیم برای ادامه حیات یا مرگ زودرس بر قله کوه می‌نشیند و همه پرهای پروازش را دانه به دانه می‌کند و بارویش پرهای تازه مشاهده یک عقاب برنا و تیز چنگال هستیم. این کندن پر برای سازمان‌ها و نهادهایی که ساختاری سنتی دارند بسیار دردناک و با حداکثر مقاومت نیروها روبرو می‌شود. برای شرکت‌هایی که معتقد هستند «حداقل تغییرات» و «حداقل تنوع» منجر به بیشترین بهره‌وری می‌شود، منطبق شدن بر مبنای تحولات پویای بازار بسیار دشوار است. چرا که از استراتژی مبتنی بر تجزیه و تحلیل محیط داخلی و خارجی برخوردار نیستند. تغییر و تحولات سریع در حوزه فناوری، افزایش هزینه‌های نسوآوری، رقابت روزافزون در معرفی محصولات و خدمات جدید به بازار

و کوتاه شدن چرخه عمر محصولات و فناوری‌ها منجر به افزایش نیاز سازمان‌ها به تعامل با محیط و ذی‌نفعان خارجی‌شان شده است که غافل شدن از آن باعث آسیب جدی به دستاوردهای آتی سازمان می‌شود.

این بدان معناست که هر چه سرعت انعطاف پذیری استراتژیک با توجه به تغییرات و تحولات بازار در حوزه انرژی به کم‌ترین زمان ممکن تقلیل یابد؛ می‌تواند از هزینه‌های دراز مدت عدم تطبیق که روی دست بخش‌های بالادستی و بازار می‌گذارد، بکاهد. برای همسو شدن و افزایش سرعت انعطاف پذیری می‌بایست بر تولید مبتنی بر دانش بنیان و نیروی خلاق و جوان متمرکز شد. نیرویی که در تعریف توسعه پایدار از آن به عنوان شاه کلید و بن‌مایه یاد می‌شود یعنی نیروی انسانی مجهز به دانش روز که می‌تواند سرعت همسو شدن با تحولات را پیاده سازی کند و این چیزی است که شرکت گسترش اول پالایشگاه نفت فوق سنگین قشم بر اجرای آن صحنه گذاشت.

سال ۱۴۰۱ فرصت مهمی برای سرعت بخشی به این تطبیق پذیری بر پایه تحولات نوین حوزه انرژی است. سهم بی‌چون‌چرای توسعه میدان نفتی «سپهر و جفیر» چیزی نیست که بتوان نادیده گرفت. در روز ۲۳ فروردین ماه امسال اولین چاه در میدان سپهر و جفیر با موفقیت به تولید رسید و این اتفاق مهمی است که از ترکیب دانش بومی، جوانگرایی در مدیریت و استراتژی مبتنی بر تحولات بازار رقم خورده و چشم‌انداز هم به همین میزان روشن است.

لازم است بلند فکر کنیم که قرار است با هم به چه نقطه‌ای از توسعه پایدار دست پیدا کنیم. چشم‌انداز شرکت گسترش انرژی پاسارگاد در حوزه‌های اکتشاف، حفاری بیش از ۱۳۰ حلقه چاه و بهره برداری به میزان ۱۱۰ هزار بشکه در روز با ظرفیت ۵۱۲ میلیون بشکه ذخیره بر اساس توانایی و ظرفیت بالای دانش جوانان و مدیران این‌خاک‌زر خیز طراحی شده است.

این اتفاق مبارک ضمن به کارگیری نیروهای جوان زبده در حوزه نفت و گاز و انرژی در پالایشگاه‌های بالادستی و پایین دستی می‌تواند در توسعه غرب کارون که منجر به افزایش توان تولیدی کشور می‌شود، گام بلندی بردارد که روزگاری آرزوی بلند پروازانه به نظر می‌رسید اما امروز این فعل شدن با درایت مدیریت و پرسنل شرکت گسترش انرژی پاسارگاد اتفاق خواهد افتاد.

برای همسو شدن و افزایش سرعت انعطاف پذیری می‌بایست بر تولید مبتنی بر دانش بنیان و نیروی خلاق و جوان متمرکز شد. نیرویی که در تعریف توسعه پایدار از آن به عنوان شاه کلید و بن‌مایه یاد می‌شود

یادداشت

فرزین سوادکوهی
روزنامه نگار

انرژی پاسارگاد بررسی می‌کند؛

تثبیت امنیت و اقتدار تکنولوژیک بخش انرژی در گرو مشارکت شرکت‌های مادر تخصصی

این گزاره که «طرح‌های نفتی ایران همواره در انتظار سرمایه‌گذاری بخش خصوصی هستند» طی سال‌های اخیر به تریج بندی پایان ناپذیر تبدیل شده است. قیمت جهانی نفت دستکم در مقطع زمانی اخیر که یکی از تولیدکنندگان بزرگ نفت دنیا یعنی روسیه درگیر جنگ با اوکراین شده و تأثیرات منفی خود را بر حوزه انرژی باقی گذاشته است، در وادی‌هایی همچون اجرای پروژه‌های بخش مذکور نیز خود را نشان داده و آنطور که چشم‌انداز فعلی صنعت نفت می‌نمایاند، طبعاً اشتیاق سرمایه‌گذاری در ایران را هم همچون همه جهان کمتر کرده است. با اینحال قضیه به قوت خود باقی است: «نفت ایران به تریق منابع مالی بخش خصوصی بشدت نیاز مند است.»

پرسی که صاحب‌نظران در این میان دارند این است که در چنین شرایطی چگونه می‌توان در حوزه نفت و گاز و پتروشیمی و پالایش سرمایه‌گذار بخش خصوصی را به این کار ترغیب کرد وقتی آشفته بازار فعلی رغبت چندانی در آنان ایجاد نمی‌کند؟ واقعیت این است که به هر حال فرمولاسیون اقتصاد نفت، پیش از این مشابه چنین شرایطی را در چهار گوشه جهان تجربه کرده است و دیده شده کشورهای که احیاناً در مقطعی از تاریخ معاصر خود درگیر کمبود منابع مالی برای توسعه صنایع نفتی خود بوده‌اند از این آزمون با موفقیت عبور کرده و نمرات بعضاً ممتازی را هم در کارنامه خود ثبت کرده‌اند.

راهم شرکت‌های بخش خصوصی تقبل کرده‌اند. موسساتی که در میان آن‌ها مجموعه‌ها و کنسرسيوم های مشارکتی کوچکتر نیز دیده می‌شود. این باور که شرکت‌های مادر تخصصی خصوصی ایرانی می‌توانند با مشارکت هم‌تایانشان در توسعه طرح‌های نفتی کشور وارد عمل شوند مشروط بر این است که در وهله اول، نهادهای سیاست‌گذار حاکمیتی این بستر را مهیاتر کنند و با رفع موانع کسب و کار چنین افقی را برای حضور منابع مالی بخش خصوصی سهل‌تر گردانند.

هم‌اکنون در صنعت نفت ایران تعدادی از هلدینگ های فعال بخش انرژی مشغول به کارند و تاکنون نیز طرح‌های بزرگی را به اجرا رسانده‌اند و پروژه‌های دیگری را نیز در دست اجرا دارند و چنین حضوری بیانگر این نکته است که در نتیجه می‌توان باز هم به این بخش رجوع کرد و شرکات بیشتر و تأثیرگذار تر آنها را خواستار شد و در نهایت آهنگ رشد و ارتقا اقتصادی کشور را تسریع کرد.

چنین هلدینگ‌هایی با فعالیت در بخش انرژی در وهله اول از طریق سرمایه‌گذاری‌های فعال، نظارت سطح بالای پروژه‌ها، ایجاد شرکات‌های بین‌المللی، مدیریت ریسک اثر بخش و ایجاد سبد متوازن سرمایه‌گذاری توأم با حمایت از توسعه پایدار در این بخش را به سهامداران خود ارائه خواهند داد.

نمونه چنین ارائه‌ای را می‌توان در رویکردهای شرکت گسترش انرژی پاسارگاد مشاهده کرد. این هلدینگ حوزه‌های دانش بنیان و فن آوران‌ای مانند اکتشافات، توسعه، استحصال از منابع و معادن زیر زمینی هیدروکربوری، ساخت پالایشگاه‌های نفت و گاز واحدهای پتروشیمی و صنایع پایین دستی و تولید فرآورده‌های مربوط به آن را به تحقق رسانده است.

افزون بر این، احداث نیروگاه‌ها و تولید برق، انرژی‌های نو (نیروگاه‌های بادی و انرژی خورشیدی)، ایجاد تاسیسات مربوط به خطوط انتقال و توزیع برق، نفت، گاز و فرآورده‌های آن، ایجاد شرکت‌های پیمانکاری جهت ارائه خدمات تخصصی در صنایع بالادستی و پایین دستی (نظیر عملیات حفاری و خدمات حفاری) و امسور بازرگانی در حوزه محصولات و مواد اولیه صنایع نفت، گاز و پتروشیمی را در دستور کار خود قرار داده است.

بر این اساس قابل تصور است که مشارکت‌هایی از این دست، می‌تواند عاملی برای ترغیب دیگر مجموعه‌های مشابه در کشور باشد تا در بخش انرژی سرمایه‌گذاری کنند و منویات امسال رهبر معظم انقلاب مبنی بر تولید، دانش بنیان، اشتغال

آفرین را تحقق بخشند.

براساس گفته‌های وزیر نفت، این صنعت به ۱۶۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری نیاز دارد و اگر پروژه‌های بخش برق را هم در نظر آوریم خواهیم دید نیاز اعلام شده بیشتر هم خواهد شد. طرح‌هایی مانند پروژه‌های میدان گازی پارس جنوبی، افزایش تولید از میادین غرب کارون و دیگر میادین نفتی و گازی کشور و همچنین دیگر طرح‌های توسعه‌ای می‌تواند فضا را برای حضور و سرمایه‌گذاری هلدینگ ها را موجه‌تر کند.

در عین حال بر پایه اظهارات وزیر نیرو، دولت مبنارابر این گذاشته تادر بخش انرژی‌های تجدیدپذیر برای ۴ سال آینده به کمک بنگاه‌ها و سرمایه‌گذاران بخش خصوصی ۱۰ هزارمگاوات نیروگاه جدید احداث کند. باتوجه به شرایط اقلیمی و ظرفیت تابش کشور، احداث چنین نیروگاه‌هایی از نظر اقتصادی به صرفه بوده و سرمایه‌گذاری انجام شده در بازه زمانی کمتری بازگشت خواهد داشت، به طور مثال اگر ایجاد یک نیروگاه تجدیدپذیر به یک میلیارد دلار سرمایه‌گذاری نیاز داشته باشد، مصرف سوخت این نیروگاه سالانه به میزان ۵۰ درصد سرمایه‌گذاری موردنیاز برای راه‌اندازی آن، کاهش خواهد یافت به این معنا که طی ۲ سال مجموع صرفه‌جویی انجام شده معادل سرمایه‌گذاری است. بنابراین ورود هلدینگ‌های متخصص در بخش انرژی می‌تواند کاملاً توجیه پذیر باشد.

به هر رو حصول امنیت انرژی که خود مقوله‌ای بسیار با اهمیت تلقی می‌شود، به اعتباری، تنها با سرمایه‌گذاری‌های هلدینگ‌ها و بانک‌های خصوصی شدنی است. بدست آوردن چنین امنیتی، اقتدار تکنولوژیک و دانش محور کشور را رقم خواهد زد و توانمندی شرکت‌های ایرانی را در جهان به عنوان یک برند قابل اعتماد تثبیت خواهد کرد.

یادداشت

روح‌الله صالحی
روزنامه نگار

استراتژی انکوباتور یا سرمایه‌گذاری پایدار

یکی از مهم‌ترین مکانیسم‌های کارآفرینی که با هدف رشد سازمان‌های نوپا به میدان می‌آید انکوباتور هاست؛ انکوباتورها در واقع، با ایفای نقش حامی مالی و کنترلگر، به پرورش سازمان‌های کوچک در جهت ارتقای سطح کارآفرینی کمک می‌کنند. کمی بعد، هنگامی که شرکت سازمان به نقشی ثابت در بازار می‌رسد؛ انکوباتور عملاً کارش به پایان رسیده است و سازمان از آن به بعد می‌تواند مستقل استراتژی خود را اجرا کند.

زیست‌شناسان، برای این که بتوانند فضای مناسبی برای رشد تخم حیوانات یا نوزاد آنها در لابراتوارها ایجاد کنند؛ از دستگاه انکوباتور استفاده می‌کنند. این دستگاه، تقریباً فضایی شبیه فضای طبیعی را (از لحاظ نور، رطوبت و دما) ایجاد می‌کند تا فرایند رشد بدون مشکل ادامه پیدا کند. شرکت‌های حمایت‌گر نیز همین نقش را برای سازمان‌ها نوپا ایفا می‌کنند تا فرایند دست و پنجه نرم کردن با چالش‌های ورود به بازار، کمترین آسیب‌رامتوجه سازمان نوپا کند.

امادر کشور ما، دولت نقش انکوباتوری را با تمام توان و برای مدت زمان زیادی در سازمان‌ها و شرکت‌های دولتی ایفا می‌کند که این سازمان‌ها برای کوچکترین چالش هم نیازمند حمایت دولت هستند. از طرفی نیز دولت هم می‌خواهد که همه عناصر توسعه، تحت کنترل خودش باشد. همین حمایت‌دائمی دولت، سازمان‌ها و شرکت‌ها را بی‌نیاز از ایفای نقش در بازار می‌کند و در نتیجه نسبت به تحولات بازار در سطح بین‌المللی، بی‌تفاوت می‌شوند.

سؤال این جاست که این همه کنترل و حمایت مالی، تا چه میزان با تعاریف توسعه پایدار مبتنی با مفاهیم نوین هم خوانی دارد؟ حال برای بیرون رفت از شرایط انکوباتور چه باید کرد؟ مدیریت تحول نقش پررنگی در این ماجرا دارد. مدیریت تحول می‌بایست به عنوان حلقه اتصال بین سرمایه‌های خرد و پراکنده و شرکت‌های مستقل از حمایت‌های مستقیم، به جریان سود آوری ورود کند. مدیریت تحول می‌بایست از طریق تأمین مالی مزاین که در واقع نوعی تأمین مالی مختلط مرکب از بدهی و سهام است نقش پررنگی را ایفا کند.

در مزاین اگر همه چیز به درستی پیش برود، وام‌دهنده اصل پول و سود خود را دریافت می‌کند و شرکت‌های فعال و دارای استراتژی در آمد محور بدون نیاز به انکوباتور می‌توانند به چشم انداز های بزرگ مالی چشم بدوزند.

این‌جا، نقش بانک‌ها به عنوان مهم‌ترین پایلوت جذب سرمایه‌های پراکنده و متمرکزکننده، می‌تواند برای تبدیل انکوباتوری حاکم بر حوزه انرژی، راهی نوبه سمت پویایی و پایداری توسعه کشور پیدا کنند. از طرفی با توجه به شرایط فعلی و با وجود ریسک بالای جذب سود برای شرکت‌ها، بانک‌ها می‌توانند با ورود به سرمایه‌گذاری در حوزه انرژی، این نقطه آسیب را به حداقل برسانند که در صورت اجرای برجام بتوانیم نقش بازیگری را به بهترین شکل در بازارهای منطقه‌ای و جهانی ایفا کنیم. به طور مثال در همین حوزه نفت، توسعه میدان نفتی روزگاری به عنوان رویای توسعه‌ای برای مدیران حوزه انرژی مطرح می‌شد و نگاه انکوباتور به این مقوله اجازه ورود نیروهای متخصص غیر دولتی را نمی‌داد اما امروز شاهد این هستیم که یک شرکت خصوصی ایرانی با حمایت و سرمایه‌گذاری بانک، مجری طرح بزرگ توسعه میدان سپهر و جفیر می‌شود.

با عملیاتی شدن چنین پروژه‌هایی، ضمن افزایش توان تولیدی کشور، ظرفیت اشتغال‌زایی بالایی برای بکارگیری سرمایه‌انسانی کشور به وجود خواهد آورد و از طرفی قابلیت رقابتی هم پای فناوری‌های نورا پیش پای ما می‌گذارد.

به قول مایکل پورتر، از صاحب‌نظران حوزه فناوری، نوآوری و مدیریت، پیرامون ماهیت نوآوری: شرکت‌ها با نوآوری به مزیتی رقابتی می‌رسند که هم فناوری‌های جدید و هم روش‌های جدید انجام کارها را در بر می‌گیرد.

راهکاری نوین در پیش بینی رفتار مخازن شکافدار

مخازن شکافدار کربناته جنوب غرب ایران خصوصیات منحصر به فردی دارند که در بیشتر مخازن نفتی دنیا بینظیر است. مهم ترین این خصوصیات عبارتند از:

۱- این مخازن دارای نفت در جای بسیار زیادی بوده، جزو میادین بسیار بزرگ دنیا طبقه بندی می شوند؛
۲- همه این مخازن دارای ارتفاع ستون نفتی بسیار زیادی (چند صد متر) هستند؛

۳- بیشتر این مخازن، خواص سنگ ضعیف و بسیار ضعیفی دارند ولی شبکه شکاف در آنان بسیار گسترده و مؤثر عمل می کند؛

۴- بیشتر این مخازن دارای کلاهدک گازی اولیه بوده یا در عمر تولیدی خود در آنها بر اثر افت فشار یا تزریق گاز، کلاهدک گازی ثانویه تشکیل می شود.

خصوصیات ذکر شده باعث شده است که این مخازن از نظر مکانیزم های تولیدی و پیچیدگی برنامه ریزی توسعه در دنیا بی نظیر باشند. مهم ترین مکانیزمی که مخصوص این مخازن است مکانیزم آشام مجدد و

مخازن ایران در این شبیه سازها بوده اند که هیچکدام به راه حل دقیق و مؤثری نرسیده است. نرم افزار شبیه سازی رتینا، نرم افزاری کاملاً ایرانی است که طی ۱۰ سال گذشته در شرکت «توسعه فن آوری همیار مهندسی» با سرمایه گذاری شرکت «گسترش انرژی پاسارگاد» توسعه پیدا کرده و در این سالها توانسته است علاوه بر اینکه نظر کارشناسان فنی داخلی را جلب کند، در چند مطالعه صنعتی به صورت رسمی مورد استفاده قرار گرفته است. این نرم افزار بر پایه حل عددی معادلات جریان چندفازی در محیط متخلخل و به صورت سه بعد و سه فاز توسعه یافته و توانایی مدل سازی تمام پیچیدگی های موجود در شبیه سازهای صنعتی را دارد.

اخیراً تیم توسعه رتینا با همراهی و همفکری با متخصصان شرکت مناطق نفتخیز جنوب موفق به پیاده سازی مکانیزم «اثر بلوک به بلوک» در رتینا شده است. این پدیده در واقع مکانیزمی است که بر اثر آن نفت تخلیه شده از بلوک های ماتریس موجود در کلاهدک گازی ثانویه به جای حرکت در شبکه شکاف و تولید در چاه، جذب بلوک های ماتریس پایینی شده و در نتیجه سرعت کلی ریزش ثقلی نفت در این ناحیه را کاهش می دهد. وجود این مکانیزم باعث می شود تا زمان رسیدن به باز یافت نهایی در این مخازن بسیار طولانی تر از آن چیزی باشد که در شبیه سازهای صنعتی موجود تخمین زده می شود. در واقع اثر غیر مستقیم عدم مدلسازی این فرآیند بر پیش بینی رفتار مخزن این است که ضریب باز یافت و عمر مخزن که در نرم افزار شبیه ساز طی فرآیند تطابق تاریخچه به دست می آید کمتر از ضریب باز یافت و عمر واقعی بوده و در نتیجه این مخازن در واقعیت بسیار طولانی تر از آن چیزی که مدل ها پیش بینی کرده اند تولید کنند.

مکانیزم یاد شده در نسخه ۲۰۲۱، ۰۱ شبیه ساز رتینا برای اولین بار معرفی شده و در نسخه ۲۰۲۲، ۰۱ که اخیراً منتشر شده است، به بلوغ رسیده است. هم اکنون مهندسان مخزن می توانند با فعال کردن این قابلیت، علاوه بر اینکه به تمام امکانات شبیه سازی صنعتی دسترسی دارند، رفتار مخازن شکافدار ایران را با دقت قابل قبول و سرعت متناسب و صنعتی پیش بینی نمایند.

به این ترتیب می توان گفت: «رتینا اولین شبیه ساز صنعتی است که کاملاً متناسب و سفارشی سازی شده برای مدلسازی و پیش بینی رفتار مخازن شکافدار ایران توسعه یافته و می تواند به عنوان مرجعی برای مدلسازی این مخازن مورد استفاده قرار گیرد.»

مقاله

ژیبا اسماعیلی
کارشناس ارشد مسئولیت های اجتماعی

توسعه مسئولیت اجتماعی رویکرد نوین بنگاه های اقتصادی

و غالب در فضای اداره شرکت ها شده است. فعالان طرفدار محیط زیست، گروه های حقوق بشر، اتحادیه های تجاری و بسیاری از شهروندان خواستار آن هستند که شرکت ها عمل کرده و قدرت خود را به دولت مردان و شرکت ها نشان داده است؛ به گونه ای که بحث های مهمی را در خصوص نقش تجارت های بزرگ در دموکراسی و توسعه به وجود آورده و تأکید می کند که اقدامات شرکت های بزرگ تأثیر زیادی بر جامعه دارد و به همین دلیل، بایستی توسط حکومت ها به عنوان تأمین کننده منافع عمومی، سیاست گذاری مطلوب صورت پذیرد. در عصری که بنگاه های اقتصادی روز به روز حجیم تر و بزرگ تر می شوند و بر تعدادشان افزوده می شود، بالطبع تأثیرشان نیز بر ساختار و نظام اجتماعی افزایش می یابد. از سوی دیگر، شرکت ها و بنگاه های اقتصادی در درون یک ساختار و نظام اجتماعی به مثابه یک خرده نظام اجتماعی عمل می کنند و در یک دور نمای گسترده، نوعی وابستگی متقابل به یکدیگر را به نمایش می گذارند. بر این اساس، موضوع و مفهوم مسئولیت اجتماعی شرکت ها در چند سال اخیر با توجه به رشد سازمان های غیر دولتی افزایش آگاهی اجتماعی، توسعه بازارهای سرمایه، گسترش شرکت های سهامی عام و تبدیل به موضوع مسلط این الزام پاسخ داده اند. در ایران نیز با

جنبش مسئولیت پذیری اجتماعی در چند سال اخیر، به ویژه در کشورهای صنعتی و در حال توسعه، بسیار فعال عمل کرده و قدرت خود را به دولت مردان و شرکت ها نشان داده است؛ به گونه ای که بحث های مهمی را در خصوص نقش تجارت های بزرگ در دموکراسی و توسعه به وجود آورده و تأکید می کند که اقدامات شرکت های بزرگ تأثیر زیادی بر جامعه دارد و به همین دلیل، بایستی توسط حکومت ها به عنوان تأمین کننده منافع عمومی، سیاست گذاری مطلوب صورت پذیرد. در عصری که بنگاه های اقتصادی روز به روز حجیم تر و بزرگ تر می شوند و بر تعدادشان افزوده می شود، بالطبع تأثیرشان نیز بر ساختار و نظام اجتماعی افزایش می یابد. از سوی دیگر، شرکت ها و بنگاه های اقتصادی در درون یک ساختار و نظام اجتماعی به مثابه یک خرده نظام اجتماعی عمل می کنند و در یک دور نمای گسترده، نوعی وابستگی متقابل به یکدیگر را به نمایش می گذارند. بر این اساس، موضوع و مفهوم مسئولیت اجتماعی شرکت ها در چند سال اخیر با توجه به رشد سازمان های غیر دولتی افزایش آگاهی اجتماعی، توسعه بازارهای سرمایه، گسترش شرکت های سهامی عام و تبدیل به موضوع مسلط این الزام پاسخ داده اند. در ایران نیز با

توجه به رشد بخش خصوصی و بازار سرمایه کشور، شرکت ها باید دارای مجموعه ای از ضوابط کاری اخلاقی و اجتماعی باشند. مسئولیت اجتماعی شرکتی باید در شرکت های ایرانی نهادینه شود و بخش خصوصی نسبت به این نقش خود آگاه شود تا ما شرکت های پایداری داشته باشیم. بدین شکل مسئولیت پذیری اجتماعی برای شرکت ها یک وظیفه و تعهد است که بعضاً مبنای ضوابط فرهنگی و اعتقادی شکل می گیرد. در برخی موارد عدم توجه و پای بندی شرکت ها به وظیفه و مسئولیت اجتماعی شان باعث شده بسیاری از دولت ها و حتی سازمان های غیر دولتی، سیاست هایی را در مورد مسئولیت ها و تعهدات شرکت ها وضع کنند و یا خواستار وضع آن شوند از این رو شرکت ها بخشی از امکانات مالی و انسانی خود را در این راه به کار گرفته اند تا در کاهش آلودگی محیطی، فقر و بیماری، تبعیض و نابسامانی مشارکت کنند. در شرایطی که مسئولیت اجتماعی شرکت ها در دهه اخیر به یک اصل تبدیل شده است شرکت ها به مسئولیت اجتماعی از منظر تقسیم وظایف و مسئولیت ها و حرکت در جهت توسعه پایدار نگاه می کنند و مسئولیت اجتماعی شرکتی را نوعی استراتژی تجاری می بینند که باعث می شود در فضای به شدت رقابتی، بر اعتبارشان افزوده شود و سهمشان در بازار فزونی گیرد. مراکز علمی و دانشگاهیان نیز به مسئولیت اجتماعی شرکت ها از زاویه نقش شرکت ها در توسعه یک کشور، توسعه دموکراسی، تداخل وظایف، مسئولیت های یک شرکت با حکومت و هم پوشانی های حاصل از آن می نگرند. به همین دلیل است که امروزه در جهان رقابت، موضوع مسئولیت اجتماعی شرکت ها به پارادایمی غالب در حوزه اداره شرکت ها تبدیل شده است. بر این اساس مجموعه هلدینگ گسترش انرژی پاسارگاد نیز با (CSR) نگاه می کند و برای آن در دراز مدت در تمام وجوه و برنامه های توسعه ای و اقتصادی خویش نگاه ویژه دارد چرا که باور دارد در عصر کنونی توسعه و رقابت بنگاه های اقتصادی توجه به حفظ محیط زیست، توجه به منابع و سرمایه های انسانی توجه به نیازهای جوامع بومی و محلی، آموزش در نقاط محروم از الزامات خاصی است که می تواند به طور مستقیم تأثیر به سزایی بر ارتقاء شرکت داشته باشد. مجموعه پاسارگاد با این رویکرد در پیشبرد اهداف خود با برنامه های بلند مدت در حوزه های اجتماعی گام های مؤثرتری را نسبت به گذشته با همراهی مردم و ذینفعان بر خواهد داشت.

مسئولیت اجتماعی شرکتی باید در ایرانی نهادینه شود و بخش خصوصی نسبت به این نقش خود آگاه شود

بانک پاسارگاد و اهالی روستای زینبی در این روستا برگزار و کلنگ احداث این واحد آموزشی بر زمین زده شد. مدرسه پاسارگاد در روستای زینبی در زمینی به مساحت ۷۰۰ مترمربع احداث خواهد شد و شایان ذکر است که پس از مدرسه روستای حمیران شهرستان بندرلنگه، دومین مدرسه‌ای خواهد بود که توسط بانک پاسارگاد در این منطقه احداث می‌گردد. در این مراسم مدیرعامل بانک پاسارگاد ضمن اشاره به اهمیت مباحث مسئولیت اجتماعی برای گروه مالی پاسارگاد، بر لزوم درک آن به عنوان فعالیتی مهم و کلیدی تأکید و در همین راستا خاطر نشان کرد که «بانک پاسارگاد، بانک جوانی است اما با این وجود تاکنون ۱۷ کتابخانه و ۳۳ مدرسه در مناطق مختلف کشور احداث کرده است و ۱۴ مدرسه دیگر را نیز در دست ساخت دارد.»

دکتر قاسمی در ادامه از لحاظ شدن کتابخانه شایسته‌ای با قابلیت استفاده عموم اهالی منطقه در این مدرسه خبر داد و افزود: «فعالیت‌های بانک پاسارگاد در بخش فرهنگ سال‌هاست ادامه دارد و از زمان تأکید مقام معظم رهبری بر موضوع فرهنگ و اندیشه، اقدامات بانک در این حوزه با ساخت کتابخانه‌ها پررنگ‌تر و با ساخت مدارس تسریع شد. تعداد مدارس ساخته شده توسط بانک پاسارگاد از آن زمان همواره رو به افزایش بوده است و این روند ادامه خواهد داشت.»

شرکت
گسترش انرژی
پاسارگاد در
راستای اجرای
پروژه‌های
مسئولیت‌های
اجتماعی و پس
از انجام مذاکره
و اخذ تأیید
بانک پاسارگاد
نقش سازنده
و فعالی در امر
مدرسه‌سازی
مناطق محروم
داشته است

مطالعات صورت پذیرفته، روستای زینبی جهت اجرای طرح انتخاب و پس از بازدید نهایی و بر اساس اولویت‌های استخراج شده، ساخت مدرسه در روستا به تأیید کار گروه مسئولیت اجتماعی شرکت رسید. لذا این شرکت در راستای اجرای پروژه‌های مسئولیت‌های اجتماعی بانک پاسارگاد که نقش سازنده و فعالی در امر مدرسه‌سازی مناطق محروم داشته، عملیات احداث یک باب مدرسه شش کلاسه بانام «مدرسه پاسارگاد زینبی قشم» را آغاز نمود که این پروژه اعطای بورس تحصیلی به تمامی دانش آموزان این مدرسه تا مقطع دکتری را در بر می‌گیرد. عملیات احداث این مدرسه طی مراسمی با حضور جناب آقای دکتر قاسمی مدیرعامل بانک پاسارگاد، امام جمعه شهرستان قشم، فرماندار این شهرستان، مدیر آموزش و پرورش قشم، معاون مشارکت‌های نوسازی مدارس استان هرمزگان، مسئولان محلی، جمعی از مدیران

جزیره قشم

گروه گسترش انرژی پاسارگاد همسوبا اجرای پروژه‌های مسئولیت اجتماعی خود در سال گذشته پس از اجرای پروژه‌های سبزی‌کاری و بازدید از مناطق محروم اطراف پروژه‌های قشم تعدادی از روستاها را به منظور بازدید طرح‌های مسئولیت اجتماعی مد نظر قرار داد. به همین منظور ضمن بازدید میدانی و نشست‌های مشترک با بزرگان روستاها در بازه‌های زمانی مختلف ضمن طرح مسئله و معضلات موجود در روستاها، چک لیستی از نیازها تدوین و اولویت بندی شد. در ادامه و با استفاده از تکنیک پیمایش و با مشارکت بزرگان روستا و شکل گیری هسته اولیه پروژه‌های مسئولیت اجتماعی، ضمن بازدیدهای میدانی دقیقتر و نشست‌های مشترک با متولیان بخش دولتی، نیازها و روند اجرایی طرح‌ها، مشکلات و امکان سنجی در روستاها مورد بررسی قرار گرفت که نتایج حاصله با معلمان و متولیان بخش دولتی به اشتراک گذاشته شد. پس از آن بر اساس

ایفای مسئولیت اجتماعی؛ از ساخت ۳۳ مدرسه در کشور تا آبرسانی به مناطق محروم

جامعه همواره به عنوان یک بخش مهم از دینفعان گروه گسترش انرژی پاسارگاد محسوب شده و رویکرد و تفکر جاری گروه این بر این بوده است که شناسایی نیازهای آن در مسیر توسعه پایدار و خصوصاً مباحث مسئولیت اجتماعی سازمانی، به گسترش سرمایه اجتماعی و نیز فعالیت‌های اقتصادی یک مجموعه کسب و کار منجر شود.

دکتر قاسمی در ادامه نوید ساخت سه مدرسه دیگر در منطقه را به اهالی محترم اعلام کرد و افزود: «در حوزه فرهنگ که زیر بنای شخصیت و ساخت انسان است، مدرسه مهم‌ترین نقش را ایفا می‌نماید. به تأیید جامعه‌شناسان، مدرسه و کلاس درس اولین و مهم‌ترین مکان برای جامعه‌پذیر شدن انسان است.» وی ادامه داد: «با توسل به پیامبر گرامی اسلام (ص) دعای می‌کنیم شاهد باشیم که فرزندان عزیزمان در این منطقه در آینده به‌عنوان بزرگان، مسئولان و مسکن‌داران مهم و مؤثر کشور ایفای نقش نمایند.» مدیر عامل بانک پاسارگاد در پایان ضمن آرزوی موفقیت برای دانش‌آموزان این مدرسه اعلام کرد: تمامی دانش‌آموزان عزیز این مدرسه تازمانی که در کشور ادامه تحصیل دهند، بورسیه بانک پاسارگاد خواهند بود.

استان سیستان و بلوچستان -
شهر چابهار
بر اساس گزارشات دریافتی از شرکت

گسترش صنایع شیمیایی سینا، چابهار نشینان با ۵۰ هزار نفر حاشیه نشین و ۲۰۰ هزار نفر جمعیت شهری دارای مشکلات اجتماعی و اقتصادی بسیاری بوده که جنس مشکلات این شهر متفاوت می‌باشد. چابهار در حوزه‌های آموزش، آب، حاشیه نشینی، بهداشت و درمان، با وجود اهمیت راهبردی آن، پایین‌ترین شاخص‌های کشوری را تجربه می‌کند و حتی در بسیاری از شاخص‌ها مانند سرانه فضای آموزشی در استان محروم سیستان و بلوچستان، هم محروم‌تر است و هم پایین‌ترین رده را در بین شهرستان‌های این استان داراست.

از جمله اقدامات انجام شده توسط شرکت گسترش انرژی پاسارگاد و شرکت گسترش صنایع شیمیایی سینا می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

- ← آبرسانی با تانکر (به چهار روستای اطراف چابهار (سال ۹۹)
- ← تهیه مخزن پلی اتیلن ۵۰۰ لیتری جهت ذخیره سازی آب شرب برای ۲۰۰ خانوار (سال ۹۹)

گروه گسترش انرژی پاسارگاد در ادامه فعالیت‌های مسئولیت اجتماعی خود با انجمن اتیسم ایران همکاری‌هایی را آغاز کرده و در این زمینه تاکنون ۵۰ نفر از کودکان عضو این انجمن تحت حمایت و پوشش شرکت درآمده‌اند

← کمک به سیل زدگان اطراف چابهار (دی ماه ۹۸)
همچنین با توجه به موارد مطروحه و بازدید میدانی در شهر چابهار و طبق بررسی‌های انجام شده موارد ذیل را می‌توان جز اقدامات آتی در حوزه مسئولیت اجتماعی در نظر گرفت:

- ← اشتغالزایی برای مردان و زنان در منطقه
- ← ایجاد زمینه‌های لازم برای آموزش در زمینه‌های بهداشت و خانواده
- ← ساخت مدرسه
- ← ساخت خانه بهداشت
- ← خرید دو دستگاه ونتیلاتور برای بیماران کرونایی و اهدای آن به بیمارستان امام علی چابهار
- ← آبرسانی با تانکر سیار به روستای اطراف چابهار

همکاری با انجمن اتیسم ایران

گروه گسترش انرژی پاسارگاد در ادامه فعالیت‌های مسئولیت اجتماعی خود با انجمن اتیسم ایران همکاری‌هایی را آغاز کرده و در این زمینه تاکنون ۵۰ نفر از کودکان عضو این انجمن تحت حمایت و پوشش شرکت درآمده‌اند. گفتنی است این انجمن در نظر دارد نخستین بیمارستان تخصصی اتیسم را در کشور بنا کند که کلنگ آن در اردیبهشت ماه امسال زده خواهد شد و گروه گسترش انرژی پاسارگاد در قالب وظایف و اختیارات خود برای همکاری با انجمن اتیسم ایران اعلام آمادگی کرده است.

قرن جدید، آغاز تحول در حوزه انرژی

انرژی پاسارگاد

نشریه داخلی گروه گسترش انرژی پاسارگاد
شماره چهارم | ویژه بیست و ششمین
نمایشگاه بین‌المللی صنعت نفت
بهار ۱۴۰۱ | ۴۴ صفحه

روند تحولات
جهادی
در ۶ ماه اخیر

PASARGAD ENERGY
DEVELOPMENT CO.

آنچه در شرکت گسترش انرژی پاسارگاد می‌گذرد؛

زمینه فعالیت هلدینگ گسترش انرژی پاسارگاد: سرمایه گذاری در حوزه انرژی (نفت، گاز، پالایش، پتروشیمی، برق، انرژی های تجدید پذیر و بازرگانی نفت و گاز)
تلفکس: ۰۲۱-۲۶۴۰۱۸۲۱-۲۵
وب سایت: www.pedc.ir
آدرس: بلوار میرداماد-جنب مسجد الغدیر-ساختمان پاسارگاد-شماره ۱۳۹-ط ۴
پست الکترونیک: info@pedc.ir

Type of Business: Our company is investing in Energy-related businesses such as upstream and downstream sectors of oil and gas industry, power generation, renewable energies as well as trade in oil and gas sector, chemical and petrochemical products.

Telefax: 021-26401821-25

Website: www.pedc.ir

Address: Pasargad Bldg., No.139, Mirdamad Blvd. **E-mail:** info@pedc.ir

پالایشگاه نفت سنگین پاسارگاد قشم ارایه می کند

برخی از ویژگی های پالایشگاه نفت سنگین پاسارگاد به قرار زیر است؛
 ← نخستین پالایشگاه نفت فوق سنگین ایران با قابلیت دریافت مستقیم نفت خام میدین سروش و نوروز
 ← بزرگترین واحد تولید کننده قیر در کشور با ظرفیت ۱ میلیون تن در سال
 ← تولید قیر در گریدهای

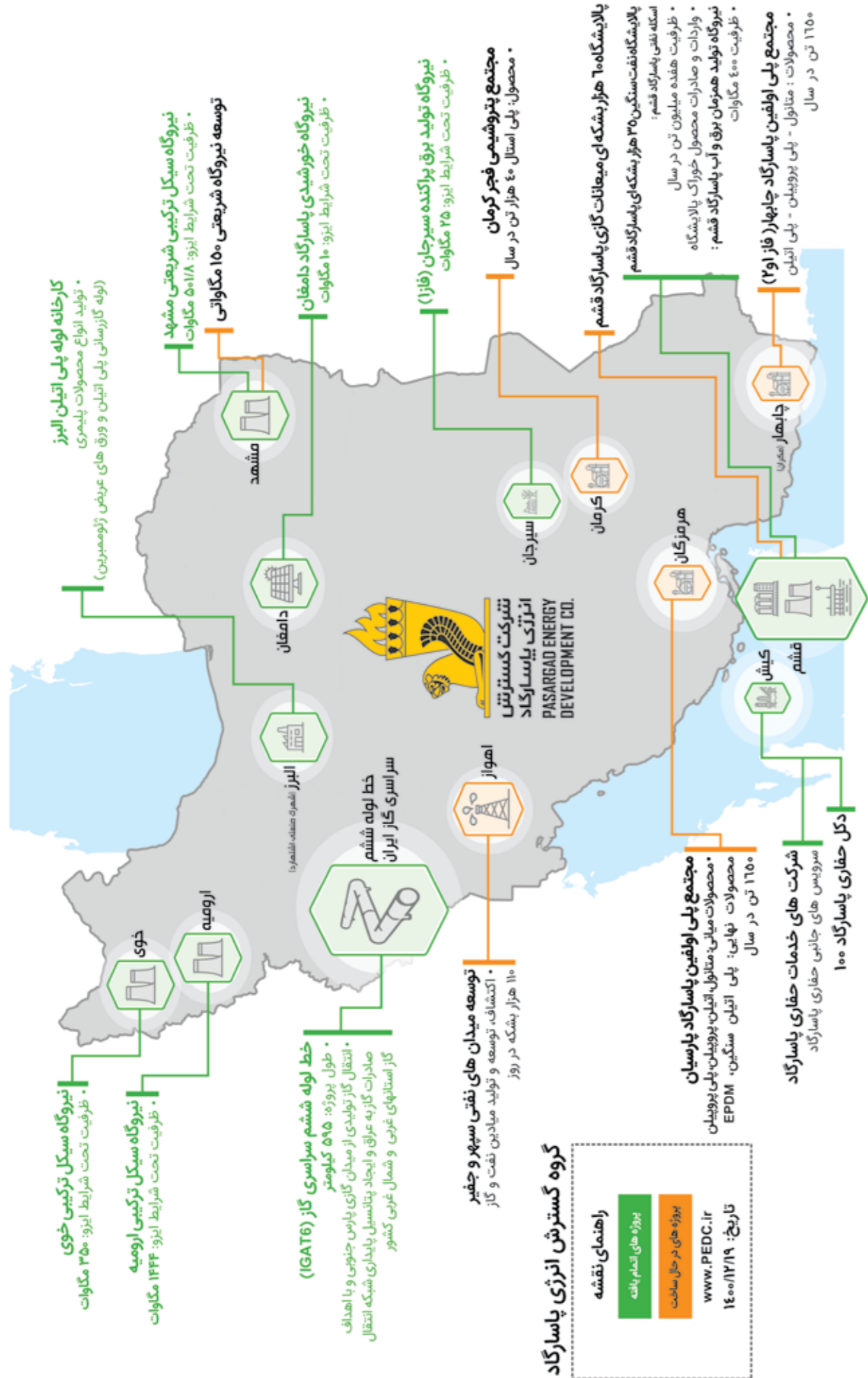
تولید محصول ویژه LFS (Light Feed Stock) برای نخستین بار در کشور
 ← عرضه سالانه ۸۰۰ هزار تن محصول LFS به عنوان خوراک ویژه و با ارزش افزوده بالا جهت واحدهای پالایشگاهی
 ← دارای اسکله اختصاصی جهت بارگیری فله محصولات با قابلیت بارگیری کشتی تا ۷۰۰۰۰ تن

پالایشگاه نفت سنگین پاسارگاد قشم سالانه ۱۱ میلیون بشکه نفت خام سنگین میدین سروش و نوروز را پالایش، به محصولات متنوع تبدیل و برای عرضه به بازارهای جهانی آماده می کند. موقعیت استراتژیک این پالایشگاه و دسترسی به آبهای آزاد، موقعیتی استثنایی جهت حضور در بازارهای بین المللی و ایجاد هاب انرژی در جزیره قشم ایجاد کرده است.

تهران: ۰۲۱-۲۶۷۰۹۴۱۶-۱۷
 قشم: ۰۲۱-۲۶۷۰۹۷۲۶
 قشم: ۰۷۶-۳۵۲۴۹۳۵۷-۸
 فلسطین: ۰۷۶-۳۵۲۴۹۳۵۷-۸
 ۱۹۴۷۸۴۶۴۱۳

تهران: بلوار میرداماد، میدان مادر، خیابان سنجابی، کوچه سوم، شماره ۹، واحد ۱۲
 قشم: خیابان ولیعصر، چهارراه پردیس، خیابان فلسطین، جنب هتل شمس، طبقه سوم
 info@parsbehin.com

گروه گسترش انرژی پاسارگاد

راهنمای نقشه

پروژه های تمام پانته

پروژه های در حال ساخت

www.PEDC.ir

تاریخ: ۱۴۰۰/۱۲/۱۹